

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra Filmových a divadelních studií

BAKALÁŘSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

„Proměny hollywoodských filmů pro čínské diváky“

Olomouc 2024

Lukáš Remiš

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Jan Černík, Ph.D.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a uvedla veškeré použité
prameny a literaturu.

Olomouc, 7. 5. 2024

Podpis

Jméno a příjmení autora: Lukáš Remiš

Název katedry: Katedra divadelních a filmových studií

Název fakulty: Filozofická fakulta

Název diplomové práce: Proměny hollywoodských filmů pro čínské diváky

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Jan Černík, Ph.D.

Počet znaků: 107 315

Počet stran: 47

Počet zdrojů a literatury: 45

Klíčová slova: Čína, zásahy do filmů, kamera, prostor, děj, postavy, Iron Man, Fight Club

Anotace:

Bakalářská práce pojednává o dvou filmech – Iron Man 3 a Fight Club. Rozebírá a porovnává jejich americkou a čínskou verzi, která je ovlivněna určitými zásahy. Práce se zaměřuje především na tematické a formální prvky filmů a zkoumá proměny mezi jednotlivými verzemi. Čínské zásahy jsou u obou filmů výrazně rozdílné, práce tak představuje dva různé protipóly, jak může být s americkými filmy v Číně zacházeno. Stručným postupem práce je představení konkrétních problematických scén a následná analýza změn od původního díla a jejich dopad na tematické a formální aspekty filmu. Mým cílem je poté výsledky srozumitelně prezentovat a vysvětlit jejich důležitost.

Keywords: China, film alterations, cinematography, film space, narrative, characters, Iron Man, Fight Club

Annotation:

The bachelor's thesis discusses two films - Iron Man 3 and Fight Club. I analyze and compare their American and Chinese versions which are influenced by certain alterations. The work mainly focuses on the thematic and formal elements of the films and examines the alterations between their individual versions. Chinese alterations are significantly different in both films, thus the thesis presents two different opposites of how American films can be treated in China. The brief methodological process of the thesis contains the introduction of the specific problematic scenes and subsequent analysis of alterations from the original film and their impact on the thematic and formal aspects of the film. My goal is then to present my results in an understandable manner and explain their importance.

Obsah

1. Úvod	6
2. Metodologie	10
3. Iron Man 3 (2013)	13
3.1. Novoroční večírek	16
3.2. Televizní reportáž.....	19
3.3. Tonyho operace.....	21
3.4. Narušují čínské scény původní témata filmu?	25
3.5. Doktor Wu a jeho role ve filmu	28
4. Fight Club (2022)	31
4.1. Narušuje čínská verze témata původního filmu?	32
4.2. Změny způsobené čínskou verzí	35
5. Závěr	38
6. Abstrakt	40
7. Seznam použité literatury	42
8. Seznam pramenů	43
9. Seznam obrázků	46

1. Úvod

Tvorba filmu je náročný proces potýkající se potenciálně s častými změnami, které transformují jeho konečnou podobu. Do filmů může být však i zasahováno během distribuce. Kdo tato rozhodnutí dělá a do jaké míry jsou prováděna, se v každém státu může lišit. Avšak jedním ze specifických a v dnešní době i dost možná nejznámějších případů zasahování do filmů je Čína. Může to být zapříčiněno z politických důvodů, což se může vztahovat ke konkrétní ideologii nebo důvody dané politickou korektností. Změny ve filmech mohou být ale motivovány i jinak. Může se zkrátka jednat o pragmatické marketingové uvažování se snahou o co nejvyšší komerční úspěch.¹

V průběhu let se Čína stala obrovským filmovým trhem, dnes je tím největším na světě, v roce 2023 Čína oznámila, že jejich výdělky dosáhly 7 miliard amerických dolarů, což je značně více než u států jako USA, Kanada, UK nebo Japonsko.² Hollywood i Čína chtějí dostat své filmy do zahraničí, zakládají proto koprodukce, které přináší pozitivní výsledky oběma stranám. Hollywood díky tomu v Číně propaguje svůj brand a Čína mimo jiné zvyšuje svůj kulturní vliv ve filmovém průmyslu.³ Mohou si tak dovolit klást určité požadavky, aby mohl jít film do kin nebo na streamovací platformy. Těmi může být například částečné čínské herecké obsazení, což platí například u filmů jako *The Great Wall* (2016) nebo *The Meg* (2018).⁴ Zákon čínské vlády o koprodukcích dokonce stanovuje, že pokud má zahraniční film dostatečné čínské financování a obsazení, může být považován jako domácí, to jim umožňuje obejít kvóty pro import zahraničních filmů.⁵ Finální verze filmu tedy může vypadat podstatně jinak, než bylo zamýšleno, což může navést diváky k chybné interpretaci filmu, než tvůrce zamýšlel a následnému negativnímu ohlasu.

Čína je nechvalně proslulá svou cenzurou filmů. Státní orgány, které zavádějí pravidla o cenzuře, se se v průběhu let obměňují. Jeden z čínských zdrojů potvrzuje domněnky, že pravidla, podle kterých se cenzura řídí, nejsou jasně vyhrazena a často záleží na konkrétním člověku ve vedení, jak je cenzura implementována.⁶ Personální změny ve vedení také mohou

---

¹ O'CONNOR, Sean., ARMSTRONG, Nicholas. *Directed by Hollywood, Edited by China: How China's Censorship and Influence Affect Films Worldwide*. Staff Research Report. U.S.–China Economic and Security Review Commission. 2015-10-28. strana 10. [citováno 2024-06-14].

² HUAXIA. *China Focus: China's box office hits 50-bln-yuan milestone, returns to pre-pandemic level*. Online. XinhuaNet. 2023-11-13. Dostupné z: <https://english.news.cn/20231113/279563b9045e4fcd86e15412bd7611f5/c.html>. [citováno 2024-06-14].

³ KOKAS, Aynne. *Hollywood Made in China*. Online. University of California Press. 2017. ISBN: 978-0520294028. strana 2. [citováno 2024-06-25].

⁴ SEATON, Will. *The tragic romance of China and Hollywood*. Online. The China Project. 2022-11-21. Dostupné z: <https://thechinaproject.com/2022/11/21/the-tragic-romance-of-china-and-hollywood/>. [citováno 2024-06-14].

⁵ KOKAS, Aynne. *Hollywood Made in China*. Online. University of California Press. 2017. ISBN: 978-0520294028. strana 23. [citováno 2024-06-25].

⁶ SIYING, Bai. *Recent Developments in the Chinese Film Censorship System*. Research Report. Southern Illinois University Carbondale. 2013-05. strana 6. [citováno 2024-06-14].

vést k zavedení nových pravidel o cenzuře. Od roku 2018 je regulace filmů a televize pod kontrolou oddělení komunistické propagandy, které se přímo zodpovídá státní radě.⁷ Na rozdíl od toho, v západních zemích mají na starosti tyto věci jednotlivá filmová studia. Proniknutí do interního fungování tohoto cenzurního systému je pro běžného člověka nemožné a tato skutečnost nenechává žádný prostor pro interpretaci.

Komerční hollywoodské filmy jsou vytvářeny s očekáváním vysokého výtěžku. Proto je specificky regulován obsah filmu, aby byl divákům přístupný a přívětivý. Tvůrci někdy musí myslet na kulturní rozdíly mezi domácími a zahraničními diváky, proto se film vhodnými způsoby modifikuje. Tento proces nemusí mít nic společného s cenzurou, jelikož není prováděn státními institucemi. Změny provedené Čínou v hollywoodských filmech, kterými se v práci věnuji, proto uvádím jednoduše jako čínské zásahy, jelikož je to srozumitelné a výstižné. Slovo cenzura si nedovoluji uvádět kvůli nedostatku faktografických zdrojů o hierarchickém původu vedení, které o změnách rozhoduje a také obzvláště problematickému a náročnému ověřování informací.

Náplní práce je představení Čínou zasažených filmů a komparace původní americké a čínské verze se zaměřením na formální a tematické změny. Proto jsem se rozhodl věnovat pouze filmům, které byly v Číně vydány za posledních dvacet let, abych se vyvaroval příliš velkých změn, které v rozmezí vydání filmů mohly být v organizacích regulujících obsah filmů implementovány. Proměny filmu budou ukázány na konkrétních scénách, kde se vyskytují. Tyto zásahy mohou být prováděny v Číně nebo mohou být úpravy iniciovány a uskutečňovány přímo Hollywoodskými filmovými studii, aby si zajistili přístup k čínskému trhu.⁸ Americká studia mohou být totiž obeznámena, které prvky filmu mohou být pro Čínu problematické, z toho důvodu sami upravují své filmy do adekvátní podoby pro čínské vydání v kinech jako například u snímku *Red Dawn* (2012).⁹ Ať už je však hlavním iniciátorem kterákoliv strana, výsledek je stejný, čímž je přeměna původní podoby filmu.

Také je zde dilema, zda se zásahy do filmů mění s ohledem na současnou proměnlivost distribuce. Především s dnešní popularitou streamovacích platform musíme brát také v potaz, že s filmy určenými pro kina může být zacházeno jiným způsobem, než u předplatitelských služeb, které mohou mít také rozdílná pravidla. S ohledem na tyto komplikace, se budu v práci zaměřovat především na dopady rozhodnutí těchto zásahů a způsob, jak se čínské úpravy projevují, nikoliv na motivace, které konečnou podobu filmu zapříčinily.

Filmy, které budu na dalších stránkách rozebírat, jsou *Iron Man 3* (2013) a *Fight Club* (1999). Oba vybrané filmy jsou americké produkce, v případě Iron Mana však probíhala úzká spolupráce a Čínou. Chtěl jsem, aby se vybrané filmy od sebe odlišovaly jak žánrem, formálními prostředky, tématy a především provedeným čínským zásahem, který je postihnul.

---

⁷ FRATER, Patrick. *China Movie Industry Oversight Shifted to Communist Propaganda Department*. Online. Variety. 2018-03-20. Dostupné na: <https://variety.com/2018/film/asia/china-movie-regulation-communist-propaganda-department-1202732209/>. [citováno 2024-06-14].

⁸ KOKAS, Aynne. *Hollywood Made in China*. Online. University of California Press. 2017. ISBN: 978-0520294028. strana 23. [citováno 2024-06-25].

⁹ FRITZ, Ben. HORN, John. *Reel China: Hollywood Tries to Stay on China's Good Side*. Online. Los Angeles Times. 2011-03-16. Dostupné na: <https://www.latimes.com/entertainment/la-et-china-red-dawn-20110316-story.html>. [citováno 2024-06-14].

Tato dynamika nabídne zdatně širší pohled na danou problematiku, která také slouží jako názorný příklad přizpůsobivosti čínských zásahů na rozmanité žánrově bohaté filmy. První film *Iron Man 3* (2013) byl vybrán kvůli přístupnosti širokému rozsahu věkových skupin a globální rozpoznatelnosti. *Fight Club* (1999) jsem zvolil díky jeho již zavedenému kulturnímu statusu, který je dobře znám kritikům i běžným divákům. Naposledy chci zmínit fakt, že *Fight Club* (1999) byl poprvé vydán v Číně až na streamovací platformy roku 2022. Proto, když rozebírám upravenou čínskou verzi, tak za názvem filmu uvádím právě tento ročník. Když budu v textu provádět komparaci, tak se můžu odkazovat i na americkou verzi, u které uvádím původní datum vydání, kterým je 1999. Je proto důležité mít toto označení jednotlivých verzí na paměti. A teď už k bližšímu představení jednotlivých vybraných filmů, kterým se v práci budu věnovat. Pro začátek pouze uvedu základní představení čínského zásahu, z kterého vyplyne relevance filmu pro tuto práci.

Iron Man 3 (2013)

Film byl Čínou tvrdě zasažen a to hned v několika aspektech. Například jedna z důležitých záporných postav jménem „Mandarin“ má ve filmu jinou národnost než v komiksech, kde je původně čínské národnosti. Ve filmu však pochází ze středního východu, avšak pouze pro veřejnost – ve skutečnosti je to britský herec. Dále byly pro Čínu exkluzivně natočeny přibližně čtyři minuty extra obsahu. Je v nich přítomen čínský herec Wang Xueqi a herečka Bingbing Fan, která patří k nejznámějším čínským celebritám. Nutno říci, že tyto scény byly natočeny pouze pro čínské vydání filmu a nikdy se nedostaly do mezinárodního promítání v kině nebo Blu-Ray a DVD prodeje.¹⁰ Součástí těchto čínských scén je také reklama, neboli lépe řečeno „product placement“ na mléko značky Yili.¹¹

Fight Club (2022)

Film byl vydán na streamovací platformu Tencent roku 2022, proto jsem výše uvedl tento rok. Asi posledních 10 minut stopáže *Fight Clubu* bylo vystřiženo a nahrazeno textem, který vysvětloval, že policie dokázala zastavit zlý plán Tylera Durdena, který byl následně poslán do psychiatrické léčebny. Téměř totožně byl zasažen i film *Lord of War* (2022), jehož posledních zhruba 30 minut bylo vymazáno a konec změněn.¹² Změna konce *Fight Clubu* však vyvolala značné pobouření. Avšak dobou, kdy píši tento text, byl konec změněn společností Tencent do

---

¹⁰ ASHCRAFT, Brian. *Why Many in China Hate Iron Man 3's Chinese Version*. Online. 2013-05-02. Kotaku. Dostupné z: <https://kotaku.com/why-many-in-china-hate-iron-man-3s-chinese-version-486840429>. [citováno 2024-06-14].

¹¹ ASHCRAFT, Brian. *Why Many in China Hate Iron Man 3's Chinese Version*. Online. 2013-05-02. Kotaku. Dostupné z: <https://kotaku.com/why-many-in-china-hate-iron-man-3s-chinese-version-486840429>. [citováno 2024-06-14].

¹² *The rebels were sent to lunatic asylum: These films end differently in China*. Online. Euronews. 2022-09-20. Dostupné na: <https://www.euronews.com/culture/2022/08/25/the-rebels-were-sent-to-a-lunatic-asylum-these-films-end-differently-in-china>. [citováno 2024-06-14].

jeho původní podoby.¹³ Věřím však, že toto rozhodnutí přinese mému rozboru těchto filmů ještě zajímavější poznatky.

Hlavní badatelská otázka zní: *Jak se projevují formální a tematické čínské zásahy do původních amerických filmů?* Tato formulace otázky neznamena, že okamžitě bez důkladnějšího rozboru vím, že čínská verze určitě prezentuje jiná témata nebo využívá jiných formálních prostředků. Práce je založena na procesu průběžné identifikace konkrétních pasáží, které obsahují známky čínského zásahu a následná komparace obou verzí scén, ze kterého vyplynou opravdové následky těmito zásahy zapříčiněné. Jsem si vědom kontroverze tohoto tématu, avšak považuji jej za zajímavější, než tápání po neobhajitelných záměrech iniciátorů těchto filmových proměn. Díky rozboru čínských zásahů a vidění jejich přímých následků, jejíž rozdíly máme porovnány, je možné nahlédnout na jejich metodiku více z detailu, což dle mého názoru stojí za pozornost.

---

¹³ YE, Josh. *Tencent restores Fight Club ending after censorship backlash in China on social media*. Online. South China Morning Post. 2022-02-06. Dostupné z: <https://www.scmp.com/tech/tech-trends/article/3166014/tencent-restores-fight-club-ending-after-censorship-backlash-china>. [citováno 2024-06-14].

2. Metodologie

První část výzkumné otázky zmiňuje formální zásahy, ty jsou důležitým vyjadřovacím prostředkem filmu, který může sdělovat skryté motivy, navozovat určité subjektivní pocity postavy nebo prohlubovat informace, které se z mluveného výkladu nedozvíme. To jsou důležité prvky, které silně ovlivňují lidské vnímání filmu a slouží jako klíčová znamení, podle kterých se mohou odvíjet divácké interpretace snímku. Formální postupy tedy jsou schopny odhalit různé podpůrné tvůrčí záměry, které se od původní americké verze mohou lišit. Zaměřuji se na práci s kamerou, prostor, ve kterém se pohybujeme, rozmístění aktérů v záběru nebo inscenace postavy.

Ve druhé části otázky stojí tematické zásahy do filmů. Tomu rozumíme jako změny ve filmových motivech, které jsou nám sdělovány, z velké části skrze postavy a jejich aktivitu v ději, kterému sami určují směr. Témata jsou pro zodpovězení otázky relevantní kvůli tomu, že jsou čínskými zásahy často ovlivněny. Postavy totiž mohou být napsány jako kriminálníci, rebelové nebo zkorumpovaní policisté. Čína tedy může některé postavy za určitých podmínek považovat jako nevyhovující pro jejich veřejnost.

V celé práci se zaměřuji na dva filmy, můžu ji tedy podle toho rozdělit na dvě části. U obou filmů hledám odpovědi na stejnou výzkumnou otázku, ale kvůli rozdílnosti čínského zásahu může být pro nalezení správné odpovědi nutné postup adekvátně uzpůsobit.

V první části se zabývám filmem *Iron Man 3 (2013)*. Počátečním krokem je představit si všechny přidané scény. Ty se rozděluji do dvou kategorií. V jedné hovořím o scénách, které obsahují product placement a jiné reklamy na různé čínské společnosti. Jelikož žádné vizuální záznamy těchto scén nejsou veřejně dostupné, tak je uvádím spíše jako zajímavost. Vzhledem k existenci velkého počtu výpovědí lidí, kteří tyto scény viděli v čínských kinech, jsem se rozhodl je v práci uvést. Jsou také důležitou součástí kontroverze, která tuto čínskou verzi provázela. Druhá kategorie scén je však pro mne důležitější i zajímavější v kontextu této práce. Jedná se o exkluzivní scény s vystupujícími čínskými herci, jejichž postavy jsou zakomponované přímo do fikčního světa filmu a vytvářejí krátkou příběhovou linii. Nejdříve provedu stručný popis scén, abychom rozuměli, které postavy v ní vystupují a jaké činnosti dělají. Jednotlivé scény prezentuji chronologicky v čase filmu, kde se nacházely. Ze stručného popisu se plynule přesunu k rozboru jednotlivých formálních aspektů. Zaměřuji se na práci s kamerou, rozmístění aktérů na scéně a inscenaci postav. Výsledky, které se z rozboru dozvím, porovnám s formalistickými znaky původního filmu, čímž zjistím, zda se od něj čínské scény formálně odlišují.

Následovně se přesunu k analýze témat, které ze scén vyplývají. Tato kapitola může být problematičtější, jelikož určení hlavních témat filmu je vždy do určité míry založeno na divácké interpretaci, která je ovlivněna naší osobností a zkušenostmi. Přesto je mým úmyslem přistupovat k jejich identifikaci co možná nejvíce metodicky. Jako hlavní subjekt, skrze který jsou témata filmu prezentována, jsem zvolil postavu Tonyho Starka. Zaměřil jsem se na nejdůležitější dějové události a zápletky s ním spojené. Jejich relevanci jsem určil podle toho, jak zřetelně je na ně poukazováno a do jaké míry ovlivňují probíhající události. V těchto klíčových pasážích děje jsme schopni určit Tonyho vlastnosti, vztahy s ostatními postavami, životní cíle nebo i náhled na jeho morální kompas. Jsou to aspekty, které jsou součástí konstrukce postavy Tonyho. Můžeme je poměrně snadno určit bez Tonyho důkladného

psychického rozboru, čímž bychom se mohli dostat do konfliktu mezi naší vlastní interpretací a záměry autorů. Skrze tyto aspekty Tonyho postavy, které jsou opakovaně přeměňovány nebo i jinak ovlivňovány v důležitých dějových situacích, můžeme určit hlavní témata filmu. I tento tematický rozbor je založen na komparaci amerických a čínských pasáží. Proto se znovu podívám na stejné scény, které jsem dříve rozebíral formálně. Nyní je však mým úkolem zjistit, jaká témata tyto scény prezentují a shodují-li se původním filmem. Nejvíce prominentní postavou čínských scén je doktor Wu, kterého jsem zároveň zvolil jako subjekt, který reflektuje témata daných čínských scén. Komparací tedy budu zkoumat, zda původní témata mohou aplikovat i na čínské scény.

Musíme mít na paměti, že extra scény jsou součástí celého filmu, ve kterém mohou figurovat pouze ojedinele. Jejich význam je také podřízen umístěním do celkové filmové stopáže jako součást syžetu. Předcházející a nadcházející události tvoří pro přidané scény kontext. Proto zde přiznávám, že nemám přístup k celému filmu, ale pouze k samostatným čínským scénám. Pracuji s nimi tedy separátně bez celkové stopáže filmu, jak byl v Číně promítán. Je tomu tak z různých důvodů. Jak víme, *Iron Man 3* (2013) obsahoval v kině údajně dodatečné scény, které obsahovaly product placement, které se nedostaly na fyzické nosiče a nejsou tedy dostupné ani na internetu. Nicméně scény, které jsou důležité pro tuto práci, jsou neporušeně dostupné. Nejsou však součástí celkového filmu, ale separátně vystřižené. Vycházím z internetového zdroje, který zveřejnil přesné časy, kdy přidaná čínská scéna začíná. Díky tomu se orientuji v celkovém syžetu čínské verze filmu a mohu scény efektivně analyzovat.

Ve druhé části práce se věnuji filmu *Fight Club* (2022). Čínská verze tohoto filmu neobsahuje přidané scény, ale naopak délka původní stopáže byla vystřižením přibližně posledních 10 minut filmu zredukována. Následkem toho nelze provést komparaci formálních prvků. Formální postupy jako je kamera, střih nebo herectví, které mohly být u Iron Mana prostřednictvím extra scén zcela odlišné a byly přímou součástí fikčního světa. Nicméně to nemůžeme říci o čínské verzi Fight Clubu. Samotné vystřižení scén může způsobit nepřirozené mezery v ději nebo vývoji postav, které mohly být kritické pro správné pochopení filmu. Mohou také upravovat tempo a rytmus plynutí děje. Tyto modifikace tedy mohou vytvářet nové významy, ale neobsahují nové formální postupy, které by mohly být porovnávány s americkou verzí.

Přesto můžeme zůstat u analýzy a komparace tematických rozdílů obou verzí. Pro identifikaci témat původního filmu použiji stejný postup jako u Iron Mana 3. Jako postavu, přes kterou jsou témata prezentována, jsem zvolil Vypravěče/Tylera Durdena. Někdo je může považovat jako dvě postavy kvůli jejich rozdílné mentalitě, vyjadřování nebo pohledu na svět. To je částečně pravda, nicméně faktem je, že fyzicky je to stejná osoba, které má však dvě osobnosti. Jejich propojenost během celého filmu je tedy důvodem, proč jsem pro rozbor vybral oba. Skrze důležité dějové momenty, na které postavy nějak opakovaně reagují, identifikuji nejpodstatnější témata filmu. Totožný postup jako u předešlého filmu. Pro následné porovnání však musím postup komparace částečně obměnit. Musím totiž zjistit, jak změněný konec ovlivnil celkový film. Podle událostí, které čínská verze změnila, se pokusím interpretovat, jaké aspekty postavy tyto změny zasáhly. To povede k pravděpodobnému nalezení nových témat, která původní verze neobsahovala. Poté jsem připraven mezi nimi provést komparaci a odpovědět, jak se tematické změny mezi oběma verzemi definitivně projevují.

U Fight Clubu jsem také nemohl pracovat s celou verzí, jednoduše kvůli tomu, že touto dobou byl původní konec filmu obnoven, což je informace, kterou již známe. Je však k dispozici obrázek s textem, který přepisuje původní konec filmu těsně před závěrečnými titulky. Z početných zdrojů víme, že zhruba posledních 10 minut bylo vystřiženo. Nemáme tedy kontext, jakou konkrétní scénou čínská verze končí, než se daný nápis objeví na obrazovce. I tak však lze s těmito fragmenty čínské verze filmu pracovat a identifikovat alespoň jaké tematické změny tyto zásahy zapříčinily.

Jako finále práce shrnu své nejdůležitější poznatky práce. Následně se opět zamyslím nad mou výzkumnou otázkou a o problémech, které otevírá. Opět zvážím, zda metodologie byla efektivní pro takovýto výzkum, případně zjistím, kde byly její nedostatky. Na konec bych chtěl krátce polemizovat, který výzkumný postup by na tuto tematiku mohl navázat, více obohatit a prohloubit jeho poznatky v potenciální budoucí práci.

3. Iron Man 3 (2013)

Při rešerši pramene pro mne byl významný především web: *Iron Man 3: Theatrical Blu-ray vs. Chinese Theatrical Version*, který rozebírá obsah čínských přidaných scén. Nenabízí však důkladný rozbor dialogů ani polemiku nad těmito pasážemi. Avšak obsahuje časové údaje, které ukazují počátek konkrétní scény v celkové stopáži filmu. Tyto časy odtud přejímám, abych v práci mohl scény rozebírat v chronologickém pořadí. Kvůli časové návaznosti těchto scén je tento postup pro mne i čtenáře nejpřehlednější. Obsahově je na této webové stránce řečeno pouze stručné shrnutí informací, které ve scénách proběhly. Proto tento web používám jako referenci, která potvrzuje informace již separátně provedeného překladu. Tento překlad jsem provedl za použití Google překladače. Scény, se kterými zde pracuji, obsahovaly čínské titulky, a proto bylo použití Googlu možné a výsledky poskytly srozumitelný překlad, který se shodoval s referenčním webem. Proto zde prezentuji obrázky, které tento překlad obsahují. Obrázky nejsou převzaty z žádné webové stránky, ale jedná se o screenshot pořízený přímo z celé scény, která je každému volně dostupná ke zhlédnutí na internetu.

Z několika výpovědí jsem se dozvěděl, že podstatná část lidí reagovala na film se značným zmatením, hlavním problémem byly údajně scény obsahující product placement, jejichž až náhodné umístění ve filmu neustále vytrhávalo diváky z děje.¹⁴ Určitá výpověď odhaluje zajímavý fakt, že pouze extra scény měly čínský dabing a titulky, zbytek filmu byl uváděn v původním anglickém znění s čínskými titulky.¹⁵ Některým čínským bloggerům přišel product placement šokující a téměř každý, ať už se jim samotný film líbil nebo ne, prohlašoval nadbytečnost čínských scén.¹⁶ Samozřejmě nesmíme tyto výpovědi považovat za definitivní pravdu, se kterou se shodují všichni diváci. *Iron Man 3 (2013)* za první den promítání v kinech vydělal 21,1 milionů dolarů, čímž získal rekord za nejuspěšnější americký film promítaný v Číně.¹⁷ Celkově film v Číně vydělal 121 milionů dolarů.¹⁸ Jak tedy vidíme, tento blockbuster byl nesmírně úspěšný. Nepochybuji, že spousta těchto diváků mohla na přidané scény reagovat pozitivně. Mějme tedy na paměti, že diváci nespokojení s čínskými extra scénami mohou i nemusí být jen hlasitou menšinou.

---

¹⁴ ARCHIMINOS. Online. Reddit. 2023-10-06. Dostupné na: https://www.reddit.com/r/marvelstudios/comments/17Or0th/iron_man_3_chinese_edition/. [citováno 2024-06-14].

¹⁵ MELLAMOPENISFACE. Online. Reddit. 2014-12-31. Dostupné na: https://www.reddit.com/r/Harmontown/comments/2qw0t5/remember_when_dan_talked_about_iron_man_3_having/. [citováno 2024-06-14].

¹⁶ TSUI, Clarence. *Iron Man 3 China-Only Scenes Draw Mixed Response*. Online. The Hollywood Reporter. 2013-05-01. Dostupné z: <https://www.hollywoodreporter.com/news/general-news/iron-man-3-china-scenes-450184/>. [citováno 2024-06-14].

¹⁷ TSUI, Clarence. *Iron Man 3 Smashes China's Opening Day Box Office Record*. Online. The Hollywood Reporter. 2013-05-01. Dostupné na: <https://www.hollywoodreporter.com/news/general-news/iron-man-3-smashes-chinas-450413/>. [citováno 2024-06-14].

¹⁸ *Box Office Mojo*. Online. IMDbPro. <https://www.boxofficemojo.com/title/tt1300854/>. [citováno 2024-06-14].

Obr_titulky_1

Obr_titulky_2

V roce 2013 bylo tzv. MCU (Marvel Cinematic Universe) stále poměrně novým fenoménem, který právě po vydání prvního dílu *Avengers* (2012) rapidně získával svůj potenciál a zároveň s tím i diváckou oblibu po celém světě. Dává tak smysl, že tvůrci chtějí nový film *Iron Man 3* (2013), který má sloužit jako vstup MCU do druhé fáze, rozšířit dále do světa. Filmové koprodukce jsou spojeny s častými vyjednáváním mezi stranami. *Iron Man 3* (2013) je částečnou koprodukcí, kterou Aynne Kokas uvádí jako faux-production. To znamená, že koprodukční proces je v průběhu tvorby filmu jednou stranou přerušen.¹⁹ Tato skutečnost reflektuje komplexitu a nepředvídatelnost mezikulturních koprodukcí. Výsledkem nicméně bylo natočení speciálních scén exklusivně pro čínská kina, některé z nich byly následně i dostupné jako bonusový materiál na fyzických nosičích.²⁰ Tato verze obsahuje dvě známé

¹⁹ KOKAS, Aynne. *Hollywood Made in China*. Online. University of California Press. 2017. ISBN: 978-0520294028. strana 32. [citováno 2024-06-25].

²⁰ GUYEN, Christopher. *Iron Man 3: Theatrical Blu-ray Vs. Chinese Theatrical Version*. Online. Bootleg Comparisons. 2019-02-10. Dostupné na: <https://bootlegcomparisons.com/2019/02/10/iron-man-3-theatrical-blu-ray-vs-chinese-theatrical-version/>. [citováno 2024-06-14].

čínské filmové hvězdy: Wang Xueqi a Fan Bingbing. Na rozdíl od původního filmu je můžeme vidět uvedené v titulcích čínské verze. Film byl produkován Disney, která měla kontakty na čínskou společnost DMG Entertainment Group, která poskytla přístup k místům pro natočení extra scén.²¹

Doplněné scény lze rozdělit do dvou kategorií. Do první kategorie řadím krátké scény, které nijak zásadně neovlivní diváckou interpretaci filmu, jsou silně kulturně podmíněné, a tedy hůře srozumitelné západním divákům a proto působí spíše jako kuriozity. Druhá kategorie zahrnuje scény, které mají vliv na to, jak diváci vnímají postavy a film.

Příklad první kategorie najdeme údajně na úplném začátku, Na černé obrazovce se objeví nápis: „What does Iron Man rely on to revitalize his energy?“. Jedná se o mléko Gu Li Duo od značky Yili, které následně doktor Wu pije, aby ukázal jeho bezpečnost a kvalitu.²² Scéna reaguje na v Číně rozšířenou fámu, že tento nápoj obsahuje nadměrné množství rtuti než je bezpečné. Smyslem tohoto product placementu ve filmu bylo ujištění občanů o jeho bezpečnosti.²³ Během filmu byly také občas ukazovány reklamy na produkty společnosti TCL Technology, která obchoduje s elektronikou a společnost Zoomlion specializující se na výrobu stavebních a zemědělských strojů.²⁴ Bohužel tyto scény nejsou nikde zveřejněny a o jejich obsahu se můžeme dozvědět pouze z reportáží, které tyto pasáže popisují nebo z anonymních výpovědí lidí, kteří údajně tyto product placement scény viděli v kinech.²⁵

Mnohem důležitější je pro nás však druhá kategorie. Ta obsahuje tři scény, které jsou součástí fikčního světa filmu, který ovlivňují postavy v něm přítomné. K pochopení syžetu filmu je zde uvádím chronologicky, jelikož mezi nimi existuje určitá kontinuita. Vytvářejí tedy takový krátký příběh, který se odehrává na pozadí hlavní dějové linky. Textový rozbor scén je obohacen o korespondující obrázky.

---

²¹ DANIEL, James. *Iron Man 3 execs changed film for Chinese audience by adding four minutes to the film with chinese actors*. Online. DailyMail. 2013-05-14. Dostupné na: <https://www.dailymail.co.uk/news/article-2324077/Iron-Man-3-execs-changed-film-Chinese-audience-adding-4-minutes-Chinese-actors.html>. [citováno 2024-06-25].

²² LAU, Joyce. *In China, Iron Maon's Muscle Is Fed by Inner Mongolian Milk*. Online. The New York Times. 2013-05-02. Dostupné na: <https://archive.nytimes.com/rendezvous.blogs.nytimes.com/2013/05/02/in-china-iron-mans-muscle-is-fed-by-inner-mongolian-milk/>. [citováno 2024-06-14].

²³ LAU, Joyce. *In China, Iron Maon's Muscle Is Fed by Inner Mongolian Milk*. Online. The New York Times. 2013-05-02. Dostupné na: <https://archive.nytimes.com/rendezvous.blogs.nytimes.com/2013/05/02/in-china-iron-mans-muscle-is-fed-by-inner-mongolian-milk/>. [citováno 2024-06-14].

²⁴ LAU, Joyce. *In China, Iron Maon's Muscle Is Fed by Inner Mongolian Milk*. Online. The New York Times. 2013-05-02. Dostupné na: <https://archive.nytimes.com/rendezvous.blogs.nytimes.com/2013/05/02/in-china-iron-mans-muscle-is-fed-by-inner-mongolian-milk/>. [citováno 2024-06-14].

²⁵ MELLAMOPENISFACE. Online. Reddit. 2014-12-31. Dostupné na: https://www.reddit.com/r/Harmontown/comments/2qw0t5/remember_when_dan_talked_about_iron_man_3_having/. [citováno 2024-06-14].

3.1. Novoroční večírek [01min : 33s]

V první scéně se nacházíme na novoroční party, kde je Tonymu Starkovi představen doktor Wu, což je postava, kterou hraje právě zmíněný Wang Xueqi. Jejich interakce trvá v čínské verzi zhruba 36 vteřin.²⁶ Oproti tomu americká verze filmu trvá pouze necelých 10 vteřin, kde doktor Wu stačí pouze pozdravit předtím, než Tony nezdvořile odejde.²⁷ V čínské verzi však spolu vedou krátkou konverzaci.

Obr_večírek_1

Obr_večírek_2

---

²⁶ 华人在好莱坞之王学圻《钢铁侠3》. Online. Bilibili. 2021-12-16. Dostupné na: <https://www.bilibili.com/video/BV1SQ4y1a7ei/>. [citováno 2024-06-14].

²⁷ *New Year's Eve Party Scene – Tony Stark Meets Yinsen – Iron Man 3 (2013) Movie CLIP HD*. Online. YouTube. 2017-12-31. Dostupné na: <https://www.youtube.com/watch?v=uVTBSZmoAT0M&t=67s>. [citováno 2024-06-14].

Obr_večirek_3

Z prodloužené scény se stručně dozvíme, kým doktor Wu vlastně je. Tony ho následně pozve, aby na party zůstal, Wu však odmítne. V této scéně je důležité Tonyho vystupování. V původní americké verzi se mladý Tony chová, jak bychom asi očekávali. Postava Tonyho Starka je známá svým rebelským, arogantním, ale svým způsobem i charismatickým vystupováním. Proto není překvapením, že nerespektuje autoritu doktora Wu a místo toho se ihned odejde věnovat zábavě se svou společnicí. Doktor Wu na to pochopitelně reaguje výrazem vyjadřující nechuť a otrávenost Tonyho chováním.

Obr_večirek_4

V čínské verzi se tento záběr vůbec nevyskytuje. Místo toho, aby se Tony šel ihned bavit, tak s doktorem Wu zaujatě vede konverzaci. To je neobvyklé, jelikož Tony má často tendenci skákat lidem do řeči. Můžeme si všimnout, že Tony chová k pánovi Wu určitý respekt a je na moment schopen ignorovat svou přítelkyni. Také se jeho hravé chování s lehce urážlivým humorem při rozhovoru s doktorem Wu ihned změní na vážný projev. Tato scéna má za úkol především představit postavu pana Wu, který vystupuje i v dalších čínských scénách. V rozhovoru má dominantní mluvený projev právě on, jelikož otázky jsou mířené k němu. I za

krátkou chvíli tedy dokáže převzít iniciativu jako vedoucí dialogu. To je zajímavé, protože právě Tony bývá většinou ten nejvíce hovorný a extrovertní. Což jak je nám známo ne všichni ve fikčním světě považují jako pozitivní vlastnost. Zde však tvůrci dosadili Tonyho do pasivní pozice. Jednak z pragmatického pohledu je to pochopitelné, jelikož Wu potřebuje v jeho už tak omezeném čase na plátně, co nejvíce prostoru. Z hlediska konvencí postav by Tonyho chování mohlo být ovlivněno jeho přítelem Yinsenem, který je navzájem představil. Mohli bychom se domnívat, že nechce svého přítele jeho neslušným chováním postavit do nepříjemné situace. Můžeme teoretizovat o všemožných důvodech, osobně se však přikláním k pragmatickému vysvětlení, že tato scéna slouží jako nástroj pro zavedení vztahu Tonyho a Wu. Tato scéna z minulosti jednoduše ukazuje počátek jejich vzájemného přátelství, které přetrvávalo až do současných událostí filmu, což Wu sám řekne v jeho poslední scéně filmu. Jedná se také o vizuální důkaz, že jejich řečené přátelství je i osobní a nejedná se pouze o komunikaci na dálku.

Obr_večírek_5

I přes jejich údajné dlouholeté přátelství je jejich rozhovor na večírku jedinou osobní interakcí během celého filmu. V druhé scéně je akorát vidíme velmi krátce společně vystupovat v televizi. V žádném dalším jednotlivém záběru je spolu již nespatříme.

Odlišuje se však tato scéna od původního filmu pouze představením doktora Wu jako postavy takové prestiže, vůči které i Tony chová respekt? Když se podíváme na klip původní scény, tak jasně vidíme, že se nejedná o zcela novou separátní scénu jako u následujících, ale o prodloužení scény původní, která se samozřejmě odehrává na stejném místě. Dává tedy smysl, že by tvůrci nechtěli přerušovat návaznost mezi jednotlivými záběry. Scéna si tedy s původním filmem zachovává stejnou mizanscénu, kterou je součástí i prostředí, kostýmy nebo osvětlení. To je lehce potemnělé, jak by na večerní společenské události mělo být. Jsme však díky osvětlení schopni zřetelně vidět lidi, kteří se kolem nás pohybují nebo jejich více vzdálené siluety. Kostýmy často plní funkci zdůraznění postavy, ideálně když se nacházejí v neutrálním prostředí.²⁸ Zde jsou však všichni návštěvníci i naše hlavní trojice v popředí záběru oblečení

²⁸ BORDWELL, David. *Umění filmu: Úvod do studia formy a stylu*. Akademie múzických umění v Praze. 2011. ISBN: 978-80-7331-217-6. Strana 168. [citováno 2024-06-14].

formálně ve společenských oblecích. Cílem tedy není klást vizuální důraz na určitou postavu, ale realistickou reprezentací ji začlenit do společnosti, která ji obklopuje. Pravidla oblékání se tedy zdají na tomto večírku poměrně striktní, což nám může prozrazovat, že se jedná o výše postavenou sociální třídu. Už Wuova přítomnost a oblečení nám tedy bez jediného slova říká, že do této společnosti pravděpodobně patří. Tony často na veřejnosti vystupuje formálně oblečený, proto tato čínská scéna může usilovat o vyrovnání nebo alespoň o přiblížení sociálního postavení pana Wu k Tonymu.

Během celé čínské scény zůstane interagující trojice postav na stejném místě, což působí přirozeně. Kameraman Yinsena, Tonyho a jeho přítelkyni snímá z polocelku, aby uvedl všechny postavy, které budou ve scéně přítomny. Poté se střídají dva typy velikosti rámování. Polodetail, který snímá postavy od hrudi nahoru a detail, který slouží především pro snímání mimiky obličejů, většinou s cílem předvedení jejich expresivity a emocí.²⁹ Dává tedy smysl, že když Wu má v této scéně největší roli, tak bude kamera z detailu snímat právě jeho. Polodetail se v této scéně používá, když je potřeba zachytit reakce všech tří postav zároveň. Zajímavé je kompletní vyřazení Tonyho přítelkyně Mayi z rozhovoru třech mužů. V úvodním záběru snímaným polocelkem ji vidíme spolu s Tonym a Yinsenem přicházet, ale v samotném rozhovoru vedeným polodetailem ji již nevidíme. Trojice postav jsou totiž rozmístěny tak, aby zaplňovaly celý záběr. Yinsen v centru a Wu s Tonym naproti sobě, aby mezi nimi přirozeně fungovala technika záběru a protizáběru, když spolu vedou dialog. Tato technika je velmi běžná prakticky v každém filmu a tento není výjimkou. Z formálního hlediska se tato scéna působí, že by mohla být bez povšimnutí součástí americké verze filmu.

3.2. Televizní reportáž [30min : 17s]

Další scéna, již v současnosti, se nachází v kanceláři doktora Wu, který sleduje televizi, ve které vidíme čínské zprávy. Celá tato scéna, trvající přibližně 44 vteřin, je kompletně exkluzivní pro čínskou verzi. To znamená, že v původním filmu nevidíme ani její zkrácenou verzi, na rozdíl od první scény na večírku. Tony Stark jako Iron Man je v televizi zobrazen obklopený spoustou dětí, které sledují, jak se vznese do vzduchu.³⁰ Tento krátký záběr však nese značnou důležitost. Je totiž důkazem, že Tony a Wu jsou současně stále v osobním kontaktu. Nejedná se o důkaz jejich vzájemného přátelství, ale může naši důvěru v jejich přátelství podpořit.

---

²⁹ BORDWELL, David. *Umění filmu: Úvod do studia formy a stylu*. Akademie múzických umění v Praze. 2011. ISBN: 978-80-7331-217-6. Strana 252. [citováno 2024-06-14].

³⁰ 【狂热电影】《钢铁侠3》王学圻、范冰冰片段（中字）. Online. Bilibili. 2020-04-10. Dostupné na: <https://www.bilibili.com/video/BV1ZA411t7m5/>. [citováno 2024-06-14].

Obr_televizní_reportáž_1

Doktor Wu sledující televizi poté zavolá Jarvisovi, kterému oznámí, že musí mluvit s Tonym. Postava Jarvis je umělá inteligence vytvořená právě Tonym, jeho účelem je řízení byznysu Tonyho společnosti Stark Industries a také jeho zabezpečení, osvědčil se také jako užitečný pomocník v boji. Poté, co Jarvis oznámí, že Tony je momentálně nedostupný, tak doktor Wu konstatuje, že by byl schopný pomoci Tonymu s jeho zdravotním stavem.

Obr_televizní_reportáž_2

Řešením je provést na Tonym operaci, díky které by mohl žít bez Arc Reactoru, což by pro něj znamenalo lepší a příjemnější život. Díky této scéně jako divák zjistíme roli pana Wu ve filmu. Jeho důležitost v příběhu má být umocněna tím, že je jedinou osobou schopnou zachránit Tonymu život. Zvedá se tak nejen jeho samotná prestiž, ale i váženost a pokročilost čínského zdravotnictví.

Z formálních aspektů představuje tato scéna pár podstatných zjištění. Prvkem, který mně v této scéně nejvíce zajímá je prostor. Dostáváme se totiž na zcela neznámé místo, které jsme v americké verzi vůbec neviděli. Od pohledu můžeme poznat, že se jedná o Wuovu kancelář.

Kamera nám nabízí pár detailních záběrů na televizi a obraz, který bizarně zachycuje stejnou situaci, která je právě vedle něj vysílána na televizní obrazovce. Dále vidíme na stěnách spoustu, předpokládám diplomů, certifikátů nebo jiných ocenění. V policích je také početné množství knih. Prostor nám tedy poskytuje dodatečné informace o přítomné postavě. Po chvíli je nám odhaleno pozadí, které nám prohloubí prostor mizanscény. Naskytne se nám pohled na několik vysokých budov, nepochybně velkého města. S ohledem na čínské televizní zprávy, si můžeme být poměrně jistí, že se nacházíme v Číně. Tato scéna nás utvrzuje v našich předpokladech o Wuovi z předchozí scény. Prostorná vlastní kancelář s vysokým výhledem značí vysokou pozici v dané instituci. Početná ocenění indikují úspěšnou kariéru a pochopitelně vzdělanost, což podporuje i množství knih. Funguje tedy jako taková paralela s Tonym. Ten je ve filmu neustále obklopen svými vynálezy, které do jisté míry řídí bezpečnost Tonyho domova, jenž je vila u pobřeží v Malibu. Vizuálně není prostor, ve kterém se Tony pohybuje ani zdánlivě podobný jako u pana Wu. Avšak také plní funkci identifikace postavy. Tony dokáže se stroji určitým způsobem komunikovat, musí mít tedy velké technické znalosti. Často ho vidíme, jak své vynálezy opravuje a vylepšuje. Ukazuje to tedy znalosti a očividné úspěchy v oboru robotiky. Je to přímočařejší ukázka Tonyho schopností ve svém oboru, než je znázorněna u pana Wu jeho listinami. Prostředí je u obou postav vizuálně rozdílné, ale prozrazuje jejich vysoké sociální postavení a profesní vzdělanost, která je pochopitelně podmíněna vysokou inteligencí.

Podstatnou funkcí této celé scény je taktéž dodání kontextu pro následující čínskou scénu, kde je vyobrazen samotný doktorský zákrok. Mezi nimi však uběhne více než hodina času filmu. Dějová linie, jejíž začátek tato pasáž představuje, se tedy stahuje do ústraní mimo naši percepci. Můžeme říci, že rozpoložení čínských scén je na začátku a konci filmové stopáže. Tato krátká dějová linie je tedy velmi odpoutaná od zbytku filmu a nedosahuje dostatečné integrace do původního díla. Proto může divák snadno na dosavadní informace, které se dozvěděl průběžně zapomenout až do závěrečného epilogu filmu, kde se jejich kontinuita opět obnoví.

3.3. Tonyho operace [1h : 57min : 58s]

Wu s jeho bezejmennou asistentkou, ztvárněnou Fan Bingbing, se připravují na operaci Tonyho. Během přípravy diskutují o tom, jak operace bude probíhat. Wu je profesně starší a zkušenější oproti mnohem mladší sestře. Tento kontrast tedy působí jako upevnění Wuovy dominantní autority, která je zřetelná pouhým pohledem. Doktor Wu si i za těchto okolností zachovává chladnou hlavu. Jeho mluvený projev je tvořen srozumitelnou dikcí s důrazem na začátek věty. Jeho pokyny působí autoritativním tónem, avšak s absencí expresivního stylu. Jeho rady mířené k mladší sestře, působí spíše jako rozkazy, u kterých očekává jejich splnění. Důvodem je nenavozování očního kontaktu, což může značit několik dalších věcí. Například určitou profesionální odměřenost. Tato kombinace s monotónním hlasem také může značit sebejistotu. Na první pohled, kdybychom nevěděli, že se jedná o unikátní operaci Tonyho, by určitě diváci mohli zpočátku tuto scénu identifikovat jako záběr rutinní přípravy před běžným zákrokem. Alespoň Wuova řeč těla vyjadřuje viditelnou vyrovnanost, jelikož se plně věnuje přípravě bez zbytečného přemýšlení a moralizování.

Sestře se i přes její skepsi daří z vnější zachovávat klid. Její nedostatek komunikace, která se skládá pouze z příkyvování a jiných potvrzování Wuových komentářů, však značí její potřebu něco sdělit. To Wu za krátkou chvíli pozná stejně jako my. Kamerový postup totiž simuluje

toto zjištění. Nejprve vidíme detail rukou pana Wu s mýdlem, automaticky také vidíme umyvadlo. Scéna nám tak prezentuje místo, kde se nacházíme bez toho, abychom ihned viděli postavy nebo celou místnost. Kamera se švenkem vertikálně posune na obličej doktora Wu, abychom se mohli více soustředit na jeho mluvený projev. Jsme pak schopni vidět, že je tam s ním další osoba, avšak tvůrci nám záměrně na chvíli zatajují její totožnost. Následuje odhalení oné osoby, kterou je samozřejmě sestra. Poté vidíme v záběru obě postavy. Wu stále pokračuje ve svém projevu. Abychom však neváhali, koho vlastně sledovat, tak kamera mírným posunutím na pravou stranu vede naši pozornost k sestře, díky tomu jsme schopni z jejího obličeje, který nevyjadřuje příliš emocí, schopni vyčíst jistou míru rezignace nebo smířenost. Toto manipulování s divákovou pozorností je základní činností denotativní inscenace.³¹ Naše uvědomění, že potřebuje něco sdělit, se tedy objeví přibližně ve stejnou chvíli jako u doktora Wu. Z monologu se stane dialog, ve kterém udržují oční kontakt a hovoří o možném selhání operace, což je jádrem celé této scény. Při této diskuzi jsou snímány už pouze detaily jejich tváří a naše pozornost se ubírá více k vnímání mluveného projevu a emocí skrze mimiku.

Fan Bingbing poté vyjadřuje své obavy z operace a následků, které by mohly nastat, kdyby operace selhala a Tony zemřel, což je podle počítačových simulací velmi pravděpodobné. Vyrovnaný přístup doktora Wu se však nezmění, navíc se slabou mírou sarkasmu odvětí, že by si měli pořídit nový počítač. Můžeme se domnívat, že odměřenost a klid doktora Wu po celý průběh scény by mohl značit, že již s postavou ztvárněnou Fan Bingbing pracoval na některých operacích jiného typu. Není tedy potřeba, aby sestru motivoval nebo jinak za použití více citově zabarveného projevu ujišťoval, protože má povědomí o jejích schopnostech a dle jeho očekávání operaci společně úspěšně zvládnou.

Obr_operace_1

³¹ BORDWELL, David. *Figures Traced in Light: On Cinematic Staging*. University of California Press. 2005. ISBN: 978-0-520-24197-8. Strana 39. [citováno 2024-06-14].

Obr_operace_2

Obr_operace_3

Obr_operace_4

Poté se přesuneme přímo na operační sál, kde již leží Tony. Doktor Wu si nasazuje roušku, což vidíme pouze na zlomek sekundy, avšak jeho úsměv může značit jeho sebejistotu nebo alespoň očekává z operace pozitivní výsledky. Sebejistotu také vyjadřuje jeho pevná stavba těla a v momentu, kdy vytahuje nebezpečný střep z Arc Reactoru jsou jeho ruce v klidu bez sebemenšího chvění. Je také snímán z lehkého podhledu a jeho oči směřují dolů. Když vezmeme v potaz význam kontinuity střihů, tak můžeme určit, že Wu sleduje a usmívá se na Tonyho ležícím na operačním lůžku. Podhled také symbolizuje jeho dominanci, což jako vztah chirurga a pacienta je samozřejmostí.

Obr_operace_5

Mimo tento krátký záběr, kdy je ukázána tvář doktora Wu je scéna samotného zákroku nezměněna od původního filmu. V americké verzi filmu Tony podstoupí totožnou operaci, scéna však začíná ihned v operačním sále. Jako divák americké verze nejsme schopni vidět tváře žádných doktorů, ani pana Wu, jelikož záběr začíná až poté, co rouška zakrývá doktorův obličej.

Obr_operace_6

Okamžitě potom však byla přidána ještě poslední scéna, kde doktor Wu opět hovoří po telefonu s Jarvisem. Doktor Wu údajně pro Tonyho vytvořil určitý zdravotní plán, kterým by se měl do budoucna řídit. Je tedy pravděpodobné, že Wu bude s Tonyem i nadále v kontaktu. Dále doktor Wu oznamuje, že pomoc Tonyemu bral jako povinnost, jelikož jeho i Tonyho posláním je

pomáhat lidem.³² Z celé nemocniční pasáže, která je zdaleka nejdelší přidanou scénou do filmu, můžeme konstatovat, že Tonyho, jednoho z nejznámějších hrdinů světa, zachránil obyčejný člověk. Není však nevhodné doktora Wu po tomto činu také nazývat hrdinou. Není to však akční superhrdina, jak jsme z komiksových Marvel postav zvyklí, ale civilní a vážený občan Číny, který je názornou ukázkou jejich pokročilého zdravotního průmyslu.

Obr_operace_7

3.4. Narušují čínské scény původní témata filmu?

V této kapitole chci identifikovat témata, která film prezentuje skrze své postavy, což budou Tony Stark a doktor Wu. Tony je hlavní postava filmu ať už se jedná o jakoukoliv verzi, tudíž dává smysl věnovat se právě jemu. Dostává tedy nejvíce prostoru prezentovat témata filmu. Wu je speciální postavou čínské verze, při porovnávání témat je tedy na místě se zabývat právě jím. Jelikož Tony se ve filmu projevuje podstatně více, tak budu prvně analyzovat jeho postavu. Skrze Tonyho chování při určitých důležitých narativních bodech a jeho vztahů mezi různými postavami chci identifikovat témata, která se ve filmu opakují, nebo je na ně dáván větší důraz. Poté je porovná s tématy, které vyjadřuje doktor Wu.

Iron Man 3 (2013) ukazuje postavu Tonyho Starka, jak jsme ho doposud neviděli a přináší postavy z jeho dávné minulosti, kterou nechal za sebou ještě předtím, než se stal Iron Manem. Ten je znám jako akční hrdina chránící nevinné občany před zlými silami jak pozemskými tak i mimozemskými. Tony je geniální vědec schopen výroby dost možná nejpokročilejší technologie na Zemi. Několikrát také potvrdil, že díky jeho vynalézavosti se dokáže s nepřáteli vypořádat i bez svého obleku. Můžeme tedy konstatovat, že jeho předností není fyzická síla,

---

³² GUYEN, Christopher. *Iron Man 3: Theatrical Blu-ray Vs. Chinese Theatrical Version*. Online. Bootleg Comparisons. 2019-02-10. Dostupné na: <https://bootlegcomparisons.com/2019/02/10/iron-man-3-theatrical-blu-ray-vs-chinese-theatrical-version/>. [citováno 2024-06-14].

ale inteligence. Tony je považován jako playboy a celebrita, čemuž napomáhá jeho rebelská, avšak charismatická povaha.

Odpovědnost za své činy

Tonyho konflikt s Killianem se zdá být více osobní než u záporáků z předchozích filmů, se kterými bojoval. Mohlo by to být kvůli tomu, že Killian je částečně součástí jeho minulosti. Poprvé se setkali na novoročním večírku 1999. Killian zřejmě doufal v produktivní konverzaci založenou na vzájemném respektu, jelikož jsou oba vědci, místo toho však setkává s pohrdáním a odvržením. Oba lidé se v budoucnu dočkali nesmírně důležitých technologických objevů. Ve filmu Killian oznamuje Tonymu, že k němu nechová žádnou nenávist, jelikož díky zoufalství, které v něm Tony probudil, mu dal inspiraci pro ovládnutí světa. Ať už je to pravda nebo ne, faktem zůstává, že Killian chce, aby Tony také pocítil zoufalství. Proto unese Pepper a vystaví ji pokusům Extremis, které mají velkou pravděpodobnost úmrtí. Tony tedy poprvé čelí hrozbě, která je součástí jeho vlastní minulosti. Nabízí se však otázka, zda je za tento konflikt opravdu zodpovědný. Existuje totiž morální a kauzální zodpovědnost.³³ Rozdílem je, že morální zodpovědnost je výsledkem našich činů, které jsme udělali vědomě ze svobodné vůle, naopak kauzální zodpovědnost je výsledek našich činů, nad kterými jsme neměli žádnou kontrolu ani povědomí.³⁴ Určitě odpovědnost může být problematické, jelikož Tony vědomě odstrčil Killiana a jeho následné zoufalství a nenávist k Tonymu je toho výsledkem. Na druhou stranu Killianovo inscenování Mandariny a uvrhnutí Ameriky do strachu z jeho teroristických útoků bychom jen těžko dávali Tonymu za vinu. I když to však nemusí být přímo jeho vina, tak si to Tony pořád může klást za vinu a jako povinnost toto nebezpečí zastavit. Killian totiž ohrožuje i Pepper a s tím i Tonyho naději na normální život. Tonyho jednání na základě pocitu viny se projevuje i v prvním díle, kdy jeho společnost je zodpovědná za ozbrojení teroristů, což vede k několika tragickým smrtím a také k Tonyho únosu a zajetí. Tony je pak pocitem viny motivován tyto chyby napravit jako nový hrdina Iron Man.³⁵ V obou filmech šlo o události, které postupně přerostly mimo Tonyho kontrolu, dříve by jim možná byl schopen zabránit, nyní je však příliš pozdě. Zajímavostí také je, že v obou případech zápletka zpočátku sleduje teroristické útoky, později se však ukáže, že skutečným nepřítelem byl člověk, který má k Tonymu velmi blízko. Film se nám tedy snaží říci, že i když nejsme morálně odpovědní za zlo, které nás ohrožuje, tak jejich činy mohou být i tak ovlivněné námi. Nebezpečí může hrozit i našim blízkým a proto, pokud je to v našich silách jsme povinni proti tomuto zlu z naší minulosti bojovat.

Realistický hrdina

Iron Man je nepochybně hrdina, avšak kdybychom se soustředili čistě na Tonyho Starka, tak zjistíme, že to není žádný perfektní člověk jako z pohádky. Je arogantní, sukničkář dost často i

---

³³ WHITE, Mark D., IRWIN, William, RIEDER, Travis N. *Iron Man and Philosophy: Facing The Stark Reality*. John Wiley & Sons, Inc. 2010. ISBN: 978-0-470-48218-6. Strana 54. [citováno 2024-06-14].

³⁴ WHITE, Mark D., IRWIN, William, RIEDER, Travis N. *Iron Man and Philosophy: Facing The Stark Reality*. John Wiley & Sons, Inc. 2010. ISBN: 978-0-470-48218-6. Strana 55. [citováno 2024-06-14].

³⁵ WHITE, Mark D., IRWIN, William, RIEDER, Travis N. *Iron Man and Philosophy: Facing The Stark Reality*. John Wiley & Sons, Inc. 2010. ISBN: 978-0-470-48218-6. Strana 57. [citováno 2024-06-14].

nezodpovědný. Žádný reálný člověk není perfektní, takže už tento fakt dělá z Tonyho reálnějšího hrdinu než několik ostatních. Pojdme si však Tonyho rozebrat podrobněji. Začneme přímo u jeho hrdinské image Iron Man, jelikož i ten má určité realistické prvky. Jistě, Tony jako Iron Man dělá pořád spoustu neuvěřitelných věcí, které by v dnešním světě nebyly možné. Jedná se však pouze o pokročilejší technologii, která nás dělí od možnosti existence Iron Mana v našem světě, v tom spočívá jeho realističnost.³⁶ Tony Stark vlastně sebe jako superhrdinu vytvořil, nenarodil se tak ani nezískal schopnosti nějakým nadpřirozeným fenoménem. Ve třetím dílu Iron Mana jsme svědky Tonyho záchvatů úzkosti, které jsou psychologickým následkem bojů v New Yorku, čímž myslím události v *Avengers (2012)*. Toto je poprvé, kdy postava z MCU je výrazně psychicky ovlivněna minulými událostmi. Ukazuje to také skutečnost, že pod super oblekem je prostý člověk, který je ve své podstatě stejný jako všichni ostatní. Tony je ve filmu dokonce dostán do situace, kde přijde o svůj domov a nemůže se spoléhat na své obleky. Podstatnou část příběhu pak spolupracuje s mladým klukem jménem Harley Keener, který dosud žil zcela normálním životem. To znamená další unikátní pohled na Tonyho, který jsme doposud neviděli. Dle mého názoru není nic více lidského, než starost o dítě. Ve filmu se občas objevují náznaky, že Tony by chtěl nechat svůj život Iron Mana za sebou a věnovat se lepšímu životu s Pepper. Mohl by vztah s Keenerem indikovat Tonyho postupnou změnu, i když si ji on sám možná neuvědomuje.

Morální dilema a snaha o lepší život

Dlouho trávající dějovou linií je vztah Tonyho Starka k Pepper Pottsově, která jeho osobní život provází už od prvního dílu. Stav jejich vztahu a jeho budování bylo vždy narušováno Tonyho povinností být Iron Man. Kvůli Arc Reactoru, který měl v hrudi napojený na srdce, nemohl žít normálním životem, kterým by Pepper chtěla. Dilema mezi normálním životem a bytí Iron Manem je ve filmu také prozkoumáváno a vede k Tonyho operaci srdce, což je ústřední scéna čínské verze filmu. Proč je tato scéna tak důležitá pro tuhle práci, když je v samotném filmu velmi krátce a ve stopáži se nachází až na úplném konci po vyřešení hlavní zápletky? Tato operace by mohla být šance pro Tonyho nový život, neměl by Arc Reactor v hrudi a mohl by fungovat jako normální člověk. To však může znamenat skončit jako Iron Man. Je tu také samozřejmě vysoké riziko, že při operaci může zemřít. Avšak vzhledem k tomu, že Tony se už několikrát obětoval pro život ostatních, musím konstatovat, že se jedná hlavně o strach, že by svět mohl ztratit Iron Mana, čímž by nebyl schopen ochránit Pepper nebo kohokoliv jiného, kdyby se objevilo další nebezpečí. Je to jeden ze znaků, které jsou klasické pro normální osobu, v tomto případě o realistické filmové postavě. Filozof Harry Frankfurt tvrdí, že racionálně fungující osoba musí mít dva stupně tužeb, první jsou většinou základní touhy po lásce, uznání, nebo nějakém produktu. Druhý stupeň tužby vychází z našeho svědomí, dalo by se říci, že je to schopnost zpochybňovat a vzdorovat našim prvotním tužbám.³⁷ Díky těmto tužbám přemýšlíme nad následky prvotních tužeb a rozhodujeme se, zda se jim opravdu podvolit nebo nikoliv. Spojitost s Tonym je taková, že jeho prvotní tužba je láska k Pepper Pottsově, jeho druhý stupeň tužby mu však nedovoluje s ní žít normálním životem, protože by ji mohl uvrhnout do ještě

---

³⁶ WHITE, Mark D., IRWIN, William, RIEDER, Travis N. *Iron Man and Philosophy: Facing The Stark Reality*. John Wiley & Sons, Inc. 2010. ISBN: 978-0-470-48218-6. Strana 39. [citováno 2024-06-14].

³⁷ WHITE, Mark D., IRWIN, William, RIEDER, Travis N. *Iron Man and Philosophy: Facing The Stark Reality*. John Wiley & Sons, Inc. 2010. ISBN: 978-0-470-48218-6. Strana 176. [citováno 2024-06-14].

většího nebezpečí. Stejný případ je i operace srdce. Tony by si přál život bez Arc Reactoru, ale risk je příliš vysoký, aby ji podstoupil. Takto se prezentuje téma morálního dilematu v Iron Manovi 3. V čínské verzi filmu se ukáže, že Tony měl očividně během příběhových událostí psychickou podporu v osobě doktora Wu, který mu operaci nabídl jako expert a zároveň přítel. Kdo je tento Wu a jaká témata reprezentuje, že mu Tony doslova dal život do jeho rukou? Pojďme zjistit, co o této postavě vlastně víme.

3.5. Doktor Wu a jeho role ve filmu

Doktor Wu, který je nejvíce prominentní postavou v čínských scénách, je do jisté míry také součástí Tonyho minulosti. Pojďme se tedy podívat, zda Wu také reflektuje výše identifikovaná témata nebo je přetváří na nové. Musíme mít na paměti, že extra scény přidané pro čínskou verzi jsou zhruba 4 minuty dlouhé. Není tedy mnoho prostoru, aby postava byla příliš rozvinutá. Čínská verze alespoň nabízí podstatné rozšíření od americké, které stačí na to, aby měl divák šanci si postavu zapamatovat. Herec Wang Xueqi osobně před vydáním filmu tvrdil, že postava doktora Wu je důležitá a komplexní.³⁸ Je načase zjistit, zda se to projevuje i v prezentovaných tématech.

Téma morální odpovědnosti za své činy se ve filmu projevuje skrze Tonyho konflikt s Killianem. Wu ve filmu v žádném konfliktu nefiguruje, ale jelikož pracuje jako doktor, tak jeho zodpovědností jsou definitivně životy pacientů. Jediné operace, které jsme svědky, je přímo Tonyho na konci filmu, musíme si tedy odvodit, že Wuovi schopnosti musí být na světovém vrcholu. Obzvláště když si uvědomíme, že technologie Arc Reactoru, který má Tony v hrudi, je pro veřejnost přísně střeženým tajemstvím. Pochopitelně kvůli škodám, které by mohl způsobit, kdyby plány této technologie padly do špatných rukou. O tom už jsme se přesvědčili v Iron Manovi 2. Wu tedy podstupuje opravdový risk, jeho neúspěch může zavinit smrt Iron Mana. Tato zpráva by se rychle rozšířila a spousta padouchů by toho využila, což by si potenciálně vyžádalo daň na životech nevinných lidí. Můžeme říci, že odpovědnost za své činy se zde projevuje možná i více než v případě Tonyho Starka. Navíc se jedná o morální zodpovědnost, což značí, že výsledek je přímo ovlivněn vlastním vědomým rozhodnutím. U Tonyho Starka se odpovědnost za Killianovy zločiny špatně identifikovala, jelikož mezi jejich konfrontacemi uplynulo mnoho let bez Tonyho přítomnosti a zasahování. Doktor Wu však přišel s nabídkou operace za Tonym dobrovolně z vlastní vůle. Morální odpovědnost jde tedy potvrdit Wuovou iniciativou o provedení doposud prakticky nevyzkoušeného doktorského zákroku.

Film podnikl pár odvážných kroků, aby ukázal Tonyho jako více realistického hrdinu. Podstatnou část stopáže totiž nemá oblek a musí se spoléhat na svou zručnost a inteligenci k přežití. Film si tak dovoluje tvrdit, že oblek Iron Mana není tím hlavním prvkem, který z Tonyho dělá hrdinu, tím je právě jeho inteligentní, přesto poměrně uvěřitelná osobnost. Doktor Wu není ani z malé části akční hrdina. Celou dobu filmu je ve své kanceláři nebo později

---

³⁸ TSUI, Clarence. *Chinese Star Wang Xueqi Reveals Secrets of His Iron Man 3 Character*. Online. The Hollywood Reporter. 2013-04-06. Dostupné na: <https://www.hollywoodreporter.com/news/general-news/chinese-star-wang-xueqi-reveals-434287/>. [citováno 2024-06-14].

na operačním sále. U Tonyho jsme si stanovili prvky, které posilují jeho realismus. Co však dělá pana Wu realistického, můžeme ho tak vůbec považovat? V první řadě jeho profese je doktor, který se zabývá operacemi srdce. Ve všech scénách, kde účinkuje, si zachovává klidný, vážný, řekl bych až profesionální vystupování. Reflektuje to prostředí, ve kterém se nachází a jelikož často vystupuje ve scéně sám, pouze vede telefonát, tak se nenabízí mnoho podnětů, které by v něm navozovaly více emocionální reakce nebo celkové chování. Je možné, že toto chování je záměrné, jelikož Čína má jiné herecké konvence než západní země jako USA. Čína má údajně oproti západu nízký počet aktérů, kteří jsou opravdu vyučenými herci.³⁹ Mohlo by to být tím, že Čína má také dlouhou tradici divadelního herectví, které je od toho filmového podstatně rozdílné, kořeny tohoto divadelního typu herectví se mohou stále v jejich domácím filmu projevat.⁴⁰ Hypoteticky tvůrci čínských scén mohli vést herce Wanga k více civilnímu hereckému výkonu, aby více zapadl do mainstreamového amerického filmu s jejich hereckými konvencemi. Proto může doktor Wu působit v určitých momentech stoicky, čímž se však nesnažím říct, že se jedná o špatné herectví.

Důležitými znaky realističnosti postavy byly u Tonyho jeho vady, které z něj dělaly nedokonalou postavu. Když zkoumám doktora Wu, tak u něj nemůžu najít žádné imperfektní vlastnosti. Můžeme to ve filmu vidět v několika případech. Doktor Wu zachrání Tonymu život díky nabídce, kterou mu sám navrhne. Před operací nikdy nepochybuje svých schopností, nevidíme u něj žádné známky stresu, i když tuto operaci nikdy neprováděl. Během operace se i vesele usmívá, jakoby věděl, že uspěje a tohle bude jeho triumf. Zároveň je skromný, protože údajně pomoc Tonymu bral jako závazek, který musel udělat, protože posláním obou mužů je zachraňovat životy. I tak může doktor Wu pořád působit jako hrdina, ne však příliš uvěřitelný, ale spíše idolizovaný. Jedná se tedy o přístup, který je spíše opakem vývoje Tonyho Starka. Idolizace je pojem, který se většinou vztahuje k parasociálnímu vztahu normálního člověka, který až nepřírozeně uctívá jiného člověka (např. celebrity) nebo i fiktivní postavu jako svého spasitele, který nemá žádné negativní vlastnosti. Stejně jako ve skutečném životě, tak i ve filmu může idolizace dané postavy navozovat zkreslený pohled na realitu. Tato idolizace zasahuje i do dalšího tématu morálního dilema. Nyní však můžeme říci, že postava doktora Wu nereprezentuje téma realistického hrdiny jako Tony Stark v původním filmu.

Dalším neméně důležitým tématem, které se ve filmu objevuje, je Tonyho morální dilema o jeho potenciální budoucnosti s Pepper a opuštění funkce Iron Mana nebo kvůli její bezpečnosti zůstat Iron Manem. Samozřejmě, že Wu nemá v tomto vztahovém dilematu nic do činění, ale jeho morální dilema se ukazuje na Tonyho operaci, která ho může potenciálně stát život. V předchozí části pojednávající zda můžeme Wu považovat za realistického hrdinu jsme se už tomuto tématu částečně věnovali. Ve scéně předcházející operaci, kdy Wu hovoří se sestrou ztvárněnou Fan Bingbing se nezdá, že by Wu zvažoval možná rizika operace. Dovolím si tvrdit, že doktoři většinou neprovádí vysoce riskantní operace, které by mohly skončit pacientovou smrtí. Obzvláště, když danému pacientovi nehrozí bezprostřední vážné nebezpečí. Měl by se spíše řídit vědeckými fakty a empirickými důkazy ne považovat své chirurgické schopnosti jako

---

³⁹ WITANA, Phillipe. *Acting In China*. Online. LinkedIn. 2019-09-04. Dostupné na: <https://www.linkedin.com/pulse/acting-china-phillipe-witana>. [citováno 2024-06-14].

⁴⁰ WITANA, Phillipe. *Acting In China*. Online. LinkedIn. 2019-09-04. Dostupné na: <https://www.linkedin.com/pulse/acting-china-phillipe-witana>. [citováno 2024-06-14].

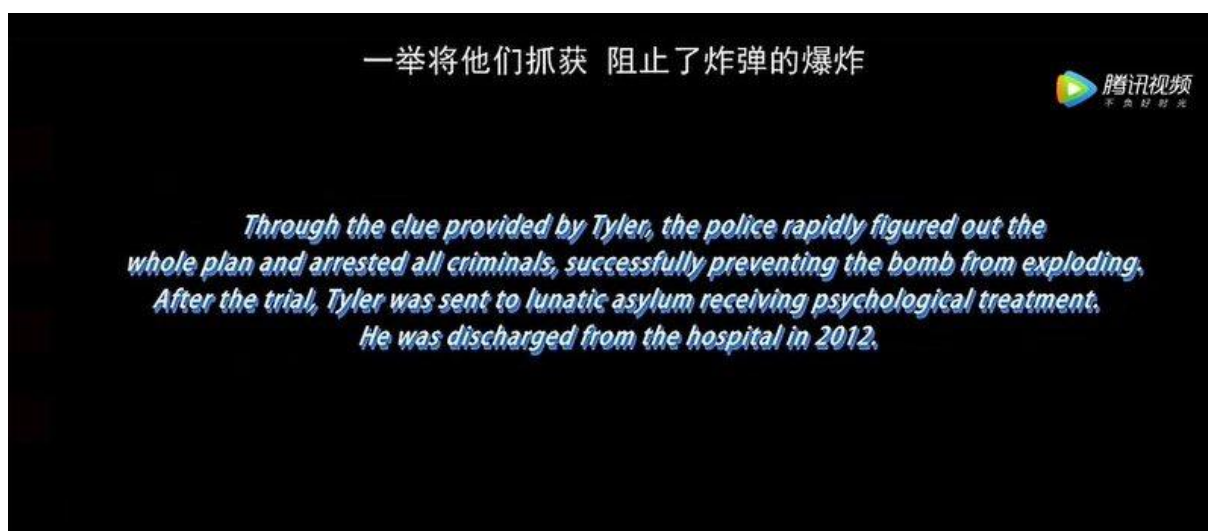
absolutní. Což je přesně to, co Wu činí, navzdory tomu, že počítačové simulace skončili pokaždé pacientovou smrtí.

Fan Bingbing hrající bezejmennou sestru však projevuje skepticismus. Wu si je však i přes všechny protiklady ve svých schopnostech jistý. Podtrhuje to jeho archetyp perfektního hrdiny, který o sobě nikdy nepochybuje a vždy uspěje. Fan Bingbing naopak reprezentuje obyčejného člověka. Její anonymita může naznačovat všednost. Kvůli absenci pojmenování její postavy zároveň nereflektuje žádné pevné charakterové vlastnosti a nemá tedy žádnou identitu. Její postava by mohla představovat kohokoliv z nás. Zkrátka obyčejného člověka. Wu je naopak v čínských scénách hrdinou a tato scéna před operací nám ukazuje rozdíl mezi hrdinou a normálním člověkem. A tato propast mezi těmito dvěma typy postav je značně široká. Tony Stark má k normálnímu civilistovi také podstatně daleko, avšak tvůrci se v tomto filmu snažili toto široké rozmezí zúžit. Metody provedení jsem již rozebíral. Jsou to imperfekce Tonyho osobnosti, jeho psychické problémy, starost o dítě, snaha o normální lepší život avšak zároveň obavy z následků, které to může přinést. To je dle mého rozboru hlavní tematický rozdíl mezi oběma verzemi filmu. Americká chce svého hrdinu přiblížit realitě pomocí prvků ze života obyčejných lidí, čínská verze naopak rozšiřuje rozdíl mezi hrdinou a obyčejným člověkem, i se skutečností, že onen hrdina pochází z reálného prostředí.

4. Fight Club (2022)

Film vyšel v Číně na streamovací platformu Tencent Video, která patří mezi největší streamovací weby nejen v Číně, ale i na světě.⁴¹ Je to už 25 let od původního celosvětového vydání, ale i přes to se tato kultovní klasika nevyhnula čínským úpravám. Ty se projevily vystřížením posledních přibližně 10 minut stopáže filmu a následující černou obrazovkou s bílým nápisem, který divákům oznamuje, že policie byla schopna překazit Tylerův plán a poslat jej do psychiatrické léčebny.⁴² Nyní se však pojd'me podívat na problematiku čínského zásahu. Protože čínská verze neobsahuje žádné extra scény jako například *Iron Man 3* (2013), nebude provedena analýza formálních prvků, jelikož bych později nemohl provést komparaci mezi jednotlivými verzemi. To pochopitelně kvůli absenci extra scén, které jsou rozpoznatelné od původní verze jako v případě Iron Mana. Spíše je potřeba se naplno zaměřit na témata, která daná změna vyjadřuje a jejich význam.

Zde tedy vidíme obrazovku, která se objeví na konci čínské verze filmu.

Obr_Fight_Club_1

Fight Club (1999) je nesporná kultovní klasika a můžeme se domnívat, že podstatná část čínského publika tento film mohla před oficiálním vydáním vidět na pirátských stránkách nebo v zahraničí. U diváckého přijetí Iron Mana jsme mohli mluvit o smíšených pocitech. Reakce na čínskou verzi *Fight Clubu* byly poměrně přísnější, dané provedení bylo nevhodné a samotná změna prý udělala film nesmyslným.⁴³ Tato zpráva se pochopitelně dostala i do zbytku světa,

⁴¹ BERGESON, Samantha. *Fight Club Ending Recut in China as Streaming Site Changes Tyler's Fate, Police Win*. Online. IndieWire. 2022-01-25. Dostupné na: <https://www.indiewire.com/features/general/fight-club-ending-recut-china-1234693593/>. [citováno 2024-06-14].

⁴² BERGESON, Samantha. *Fight Club Ending Recut in China as Streaming Site Changes Tyler's Fate, Police Win*. Online. IndieWire. 2022-01-25. Dostupné na: <https://www.indiewire.com/features/general/fight-club-ending-recut-china-1234693593/>. [citováno 2024-06-14].

⁴³ BRZESKI, Patrick. *Original Fight Club Ending Restored in China After Censorship Backlash*. Online. The Hollywood Reporter. 2022-06-02. Dostupné na: <https://www.hollywoodreporter.com/movies/movie-news/fight-club-ending-restored-china-censorship-backlash-1235087894/>. [citováno 2024-06-14].

kde fanoušci filmu reagovali podobně. Autor knihy Chuck Palahniuk však dospěl k překvapivému poznatku ohledně čínské změny. Nejprve reagoval ironickým nadšením na šťastný konec, kde autority zvítězí. Poté však poukázal na ironii, že čínský konec je ve skutečnosti více podobný knižnímu konci než filmová adaptace.⁴⁴ Pořád jsou tam však podstatné rozdíly, například policie nepřekazila Projekt Mayhem, ale původně bomby jednoduše kvůli závadě neexplodovaly. V práci porovnávám však pouze filmové verze, jedná se tedy spíše o zajímavost, avšak zároveň validní a zajímavý postřeh.

Nicméně streamovací platforma Tencent, na které byl film vydán, se rozhodla s ohledem na nátlak diváků a médií původní konec filmu obnovit. Oproti čínské verzi Iron Mana je zde pobouření více jednoznačné. Nepochybně však velká část lidí kompletní verzi filmu neviděla a reagovaly pouze na zveřejněný obrázek, který se objevil v médiích. Opět tedy nesmíme považovat názory diváků jako definitivní.

4.1. Narušuje čínská verze témata původního filmu?

Abychom na tuto otázku dokázali odpovědět nebo si alespoň ověřit naše domněnky, musíme si stanovit témata původního filmu, abychom zjistili, zda jsou touto přeměnou narušovány nebo jsou vytvářeny nové. Stejně jako u předchozího rozebíraného filmu jsem se i zde soustředil na postavy, které jsou ústředními hýbateli děje filmu. V tomto snímku se to dle mého názoru projevuje ještě více, protože hlavní postava má rozdvojenou osobnost, jménem Tyler Durden, jehož ztvárňuje Brad Pitt. Bezejmenný protagonista hraný Edwardem Nortonem je celou dobu ve filmu viditelný a aktivně vstupuje do probíhajících událostí. Máme tedy v podstatě dvě hlavní postavy – Tyler Durden a Vypravěč. Jelikož jsou jedna osoba, tak je potřeba zaměřit rozbor na obě postavy.

Před analýzou filmu a jeho postav je potřeba zmínit poslední důležitou věc. Kvůli psychologické komplexitě dvou hlavních protagonistů jsem se rozhodl akceptovat je jako osobnosti. Jistěže jsou také diskurzivními prvky, které jsou dosazeny do filmu tvůrci za konkrétním účelem. Avšak pro analýzu témat, která jejich činy vyjadřují, je snazší řídit se definicí konstruovanou teoretikem Jensem Ederem. Postavy ve fikčních dílech jsou podle něj identifikovatelnými fiktivními bytostmi s vnitřním životem, které existují jako výtvoři budované za účelem komunikace.⁴⁵ Jinými slovy můžeme říci, že spouštěčem postavy je text, ale naši konzumací postavy ožívají, neboť jim rozumíme jako konstruktům představujícím skutečné lidi. V citaci uvádím autora Mittela z důvodu, že přejímá ve své publikaci hlavní Ederovu tezi, kterou srozumitelně sumarizuje a dále se jí řídí v dalších kapitolách své knihy. Z toho důvodu je i pro mne snazší vycházet z Mittelovy publikace.

---

⁴⁴ BRZESKI, Patrick. *Fight Club Author Chuck Palahniuk Says China's Censored Ending Is Actually Truer to His Vision*. Online. The Hollywood Reporter. 2022-01-26. Dostupné na: <https://www.hollywoodreporter.com/movies/movie-news/fight-club-author-chuck-palahniuk-says-chinas-censored-ending-is-actually-truer-to-his-vision-1235082239/>. [citováno 2024-06-14].

⁴⁵ MITTEL, Jason. *Complex TV: The Poetics of Contemporary Television Storytelling*. New York University Press. 2015. ISBN: 978-0-8147-7135-8. Strana 118. [citováno 2024-06-14].

Psychické problémy a alter ego

Postava Vypravěče je pro toto téma obzvláště důležitá, jelikož on sám toto téma představuje a rozvíjí. Můžeme jej chápat ve dvou různých podobách. Je tu Vypravěč jako postava v příběhu, kterého vidíme interagovat s jinými postavami. Je zkrátka přirozenou součástí fikčního světa. Film i jeho předloha jsou subjektivním vyprávěním hlavní postavy, dozvídáme se tedy informace zároveň s Vypravěčem. Teprve až Vypravěč zjistí pravdu o Tylerově identitě, tak si i společně s námi diváky uvědomí, jak vážné jeho psychické problémy jsou. S touto znalostí si až vybavíme různé nápovědy, které nám tvůrci ve filmu roztroušeně ukazovali. Například občasné probliknutí Tylera mezi snímky nebo důmyslné interakce postav. Rámování záběru tak, aby Tyler a Marla nikdy nebyly spolu v jedné scéně. Tyto postupy jsou tedy jednak úmyslnými rozhodnutími tvůrců filmu, ale zároveň jsou přirozenou součástí příběhu, jelikož vyjadřují Vypravěčův subjektivní stav mysli. Vypravěč nemohl vidět Marlu a Tylera spolu, protože jako kvůli jeho zničené psychice netušil, že Tyler není fyzicky existujícím člověkem.

Když se na chování Vypravěče podíváme pohledem normálního přihlížejícího člověka, uvidíme jeho psychickou poruchu zřetelně. Rvačky s Tylerem byly ve skutečnosti jen jeho sebepoškozováním. V některých dialogích mezi Vypravěčem a ostatními postavami, obzvláště s Marlou, je slyšet jisté zmatení. Marla často chodí za Tylerem do jeho domu na Paper Street kvůli pohlavnímu styku. Když se Vypravěč snaží na tuto skutečnost poukázat, bez toho, aby zmínil Tylera, Marla pochopitelně reaguje zmateně a agresivně. To právě Tyler řekl Vypravěči, aby ho před Marlou nezmiňoval. Jako divák touto dobou ještě nevíme důvod. Vypravěč a Tyler mají sice rozdílnou osobnost, ale pořád se jedná o stejného člověka. Oba tedy chovají k Marle určité city. Vypravěč miluje Marlu a nechce, aby jej opustila. Proto ho jeho podvědomí v podobě Tylera přesvědčuje, aby jí neříkal pravdu. Jak víme, Tyler je manifestací Vypravěčových skrytých temných tužeb, emocí a pocitů. I když si to zpočátku nechce přiznat, Vypravěč po Marle touží. Proto není překvapením, že zpočátku právě Tyler vydává úsilí, aby Marlu získal, což zahrnuje i zamlčování pravdy o jeho psychických problémech, které by zapříčinily odcizení od Marly.

Pak je zde ta stejná osoba Vypravěče, akorát ne jako fyzická postava, ale pouze auditivní hlas, který slyšíme. Tento hlas řídí celé vyprávění. Může nás diváky posunout dějem dopředu nebo dozadu kdykoliv to uzná za vhodné. Funguje tedy jako nástroj tvůrce filmu, který s jeho pomocí ovlivňuje strukturu vyprávění příběhu. Aby měl hlavní zvrát filmu požadovaný efekt překvapení, je potřeba úmyslně zamlčovat pravdu o psychickém stavu Vypravěče. Vyjadřuje se v minulém čase neustále v ich formě. Celý příběh filmu se tedy již odehrál v minulosti před neznámou jak dlouhou dobou. Všudypřítomný hlas Vypravěče tedy reaguje a komentuje dění, které právě vidíme. Avšak z tónu citové zabarvenosti hlasu můžeme určit, že se nenachází ve stejném psychickém a emočním rozpoložení jako právě v konkrétní sledované pasáži. Například hned v úvodní scéně filmu, kdy postava Vypravěče svírá hlaveň pistole svými ústy a zdá se být v pozici rukojmího. Monotónní hlas Vypravěče je velmi klidný v kontrastu k situaci, ve které se nachází. Svým projevem mluví přímo k divákovi, kterému předkládá určitou reflexi na danou situaci, popřípadě vysvětluje i jeho pocity a myšlenky. Nejedná se tedy o jeho vnitřní mluvený projev, ale o hlas osoby, která není přítomna v současné situaci a funguje mimo fikční svět filmu. Tímto způsobem hlas Vypravěče do děje vstupuje několikrát. Vždy si tak udržuje určitý odstup přítomného dění filmu. Funguje podobně jako by on sám byl režisérem filmu. Určuje směr a tempo příběhu, sám rozhoduje o informacích, které nám sdělí a přímo divákům vysvětluje pocity a motivace postav. Jinými slovy tedy reflektuje vývoj

psychického stavu hlavní postavy. Nabízí zpětnou reflexi přičetného člověka na jeho vlastní činy během životního období, kdy byl na svém psychickém dně. Skrze tyto dvě rozdílné pojetí Vypravěče je ve filmu zřetelné téma mentálních problémů.

Revolta proti společnosti

Vypravěč je v Tylerově přítomnosti spíše pasivní, proto se většinou témata ukazují skrze Tylera. On je totiž řídicím motorem celého filmu. Jeho činy jsou již zpočátku značně nemorální, avšak pohybují se relativně v neškodné míře troufalého rebela. Jeho činy však postupně přerostou z vandalských aktů na vyloženě organizovanou anarchistickou činnost. Jedná se o ničení obchodů a výrobků, které prodávají nebo veřejných objektů jako jsou například sochy. Anarchistické aktivity vedou až k Projektu Mayhem, při kterém jsou odpáleny budovy, které podporují americký konzumerismus, což je podle Tylera hlavní důvod zkaženosti moderní společnosti.

Ve společnosti, kde převládá konzumerismus jsou lidé posedlí kupováním všemožných věcí jenom proto, aby měli ze sebe dobrý pocit a iluzi šťastného a úspěšného života. Tyto bezvýznamné věci však vůbec nepotřebují. Osobnost a hodnota lidí je tak tvořena jen materiálními věcmi, které vlastní. Klub rváčů má členům navracet jejich ztracenou svobodu a přimět je vzít svůj život pevně do rukou. Tato svoboda je však paradoxní, protože ve skutečnosti se z nich místo otroků společnosti stali jen Tylerovi stoupenci, kteří poslouchají na slovo vše, co jim řekne. Bylo tedy pouze otázkou času, než si jejich násilí vyžádá své oběti. Projekt Mayhem je hlavním symbolem násilného vzdoru proti společnosti. Nejedná se už pouze o anarchii, ale nepředstíraný terorismus. Budovy jsou zničeny ve svých základech a několik ulic je srovnáno se zemí. Revolta proti společnosti je tedy pomocí vizuálních efektů kolapsu budov zřetelně znázorněna.

Cesta za sebepoznáním a smysl života

Vypravěč je uvězněn ve zdánlivě nekonečném koloběhu bezvýznamného života, kterému dává podstatu akorát jeho zkupování všemožných materiálních věcí. Tato posedlost kupování nepotřebných věcí ho nutí chodit do práce, aby si mohl vydělat na koupi dalších věcí. Jinými slovy, jeho majetek je důvodem, proč svou práci toleruje. Skrze nikdy nekončící repetici se Vypravěč přestal cítit jako člověk, ale spíše jako prázdná schránka, která již nedokáže vnímat přirozené slasti života. Proto když jeho byt vyhoří, je z tohoto koloběhu „vysvobozen“. Zároveň však nyní musí najít způsob jak v životě pokračovat. Pomoc hledá samozřejmě u Tylera. Začíná tak jeho cesta za poznáním nového sebe. Během vypravěčova pobytu s Tylerem se zřetelně ukazuje kontrast mezi jejich povahou. Tyler se snaží přetvořit Vypravěče k obrazu svému, aby mu ukázal jak žít naplno. Vypravěč projde během tohoto období několika změnami, ale zdá se, že v určité míře je schopen Tylerovi vzdorovat. Vypravěčova osobnost se tedy dynamikou s Tylerem lépe vybarvuje. Díky tomu Vypravěč lépe poznává sám sebe. Můžeme se jen domnívat, co by se stalo, kdyby se vždy řídil Tylerovými radami. I během filmu vidíme, že Tyler má velkou kontrolu, pokud by Vypravěč nakonec nezdědil Klub rváčů, mohly by jejich osobnosti potencionálně splynout v jednu, nad kterou by měl Tyler absolutní kontrolu.

Naštěstí si Vypravěč uvědomí, že v této cestě násilí a zmatku není ta správná budoucnost a snaží se zvrátit, co Tyler napáchal. Film tedy varuje o nebezpečí toho, když někdo vezme „spravedlnost“ do svých rukou a jaká rizika to může přinést. I když původně bojovali za lepší budoucnost, tak je potřeba si uvědomit, že násilná cesta, kde toxická maskulinita přerůstá v nenávisť vůči komukoliv, kdo stojí proti nim, není to správné řešení, protože povede jen k dalšímu násilí a většímu nepřátelství. Uchopit život pevně do vlastních rukou a dělat co je třeba pro lepší život je potřeba, ale je důležité, abychom při tom nezapomněli na prostou lidskou empatii a lásku, která nám pomůže se přes těžké období dostat.

Poslední dějství filmu je tedy rychlou cestou za vykoupením. Je tomu tak proto, že Vypravěč nemyslí na své sobecké zájmy, ale jde mu o bezpečí ostatních. Hlavně o jeho přítelkyni Marlu, ale také civilisty. Chce se také od Tylera osvobodit tím, že se zastřelí, tím vlastně přestane mít strach ze smrti. To mu pomůže se usmířit s Marlou a možná i začít nový život, osobnost Tylera už tedy není potřeba. Projekt Mayhem však proběhne a Vypravěč s Marlou sledují kolaps několika budov. Konec nás tedy nechává v nejistotě, co se vlastně stane dále. Jisté však je, že se něco změní. Může to také evokovat závěrečná píseň „Where Is My Mind?“ od kapely Pixies. V písni se totiž často opakuje stejná fráze jako je název skladby, což může navozovat pocity zmatení nebo nezodpovězených otázek. Stejně jako film nechává několik otázek nezodpovězených. Změní výsledek plánu Mayhem opravdu něco k lepšímu? Najdou Vypravěč a Marla štěstí ve svém společném životě? Film nám nedá odpovědi, ale dá nám naději. Demolice budov symbolizuje nějaký konec, poté však vždy následuje nový začátek. Stejně jako smrt Tylera byl konec jednoho života Vypravěče, potom však ihned následoval nový začátek jeho budoucnosti s Marlou. Jak tento nový začátek bude probíhat, se však nedozvíme, to už je ponecháno naší představivosti.

4.2. Změny způsobené čínskou verzí

Čínou změněný konec tedy upravuje poslední události filmu a osud, který vystupující postavy potkal. Poslední akt filmu je velmi důležitý, jelikož představuje hlavní zvrát, který je nám již dobře znám. Chování Vypravěče se jako reakce na tuto pravdu dramaticky mění a film tak dospěje do finále, kde se vyřeší zápletka ohledně Tylera a jeho moci nad Vypravěčem. Jak jsem v předchozí kapitole vysvětloval, film nás nechává v nejistotě, co se přesně s Vypravěčem a samotným Klubem rváčů vlastně stane. Čínský konec ale nenechává divákovi příliš prostoru pro interpretaci osudu postav. Přímo řečená změna je také neúspěch Projektu Mayhem a uzavření Tylera/Vypravěče do psychiatrické léčebny. Pojdme postupně zjistit, která témata jsou stále přítomna i při zavedení tohoto čínského alternativního konce.

一举将他们抓获 阻止了炸弹的爆炸

Through the clue provided by Tyler, the police rapidly figured out the whole plan and arrested all criminals, successfully preventing the bomb from exploding. After the trial, Tyler was sent to lunatic asylum receiving psychological treatment. He was discharged from the hospital in 2012.

Obr_Fight_Club_2

Předem si chci však vyjasnit určitou nejasnost. V závěrečném textu zmiňují, že soud a psychické léčba se týkají Tylera. Nevím, zda bych Tylera klasifikoval jako fyzickou osobu, je přeci jen pouze alter egem Vypravěče. Tyler má však takový vliv, že je mezi lidmi mnohem známější než Vypravěč, který navíc z vlastní vůle žádný zločin neprovedl. Je tedy možné, že tělo Vypravěče bylo po tuto dobu kontrolováno Tylerem? Je však vůbec možné, aby měl takovou kontrolu jako dříve, když Vypravěč již ví, že je pouze výplodem jeho mysli? Nad těmito otázkami můžeme dlouze polemizovat, ale jasnou odpověď bychom pravděpodobně nedostali. V textu stojí, že Tyler poskytl policii stopu, díky které odhalili celý plán, zadrželi všechny zločince a zabránili výbuchu bomby, zároveň tak zastavili celý Projekt Mayhem. Vypravěč však nevěděl mnoho detailů o Projektu Mayhem a ani zdaleka neznal identity všech členů Klubu Rváčů, kteří se tohoto teroristického činu účastnili. Tyler by tyto informace znát mohl, avšak je nemyšlitelné, že by tuto pravdu odhalil policii. Pravděpodobnost, že by policie byla schopna Projekt Mayhem zastavit a pozatýkat všechny kriminálníky v něm angažované, je poměrně nízká. Ponechme ale tyto interpretace stranou a pojďme se pracovat s fakty, které víme jistě.

Tyler/Vypravěč je poslán do psychiatrické léčebny. To by znamenalo, že čínská verze neruší témata psychických problémů, pouze mění jejich řešení. Naopak slouží jako explicitní potvrzení, že Tyler opravdu psychologickou léčbu potřeboval. Aby byl do dané instituce přijat, kvalifikovaný odborník určitě musel na Tylerovi/Vypravěči provést evaluaci, podle které soud podal své rozhodnutí. Čínský konec říká, že Tyler byl propuštěn v roce 2012. Nevíme přesně, kdy se děj filmu odehrává. Podle poznávacích znamení jako jsou modely vozidel nebo plakát filmu Independence Day ve výloze videopůjčovny Blockbuster můžeme odhadem určit, že jsme v druhé polovině 90. let. Čínská verze tedy nabízí konvenční řešení poruchy osobnosti, které by bylo pravděpodobnou volbou i v reálném světě. Pomalá léčba v psychiatrické léčebně ukazuje, jak těžce a dlouho se v takto velké míře poničená mysl spravuje. Avšak podtrhuje to vážnost tohoto tématu.

Revolta proti společnosti je nejlépe znázorněna anarchistickými aktivitami Klubu Rváčů a následným úspěšným spuštěním Projektu Mayhem. V čínské verzi ale víme, že k jeho spuštění nedojde. Znamená to však, že při sledování celé verze filmu nemůžeme identifikovat žádné dějové pasáže, které by chováním postav ukazovaly vzpuru proti společenským hodnotám? Dovolují si tvrdit, že ne. Teroristické aktivity jsou zřejmé i přes neúspěch jejich největšího

plánu, který byl jejich finálním cílem a završením všech jejich předchozích aktivit. Jejich neúspěch bohužel, nebo spíše díky bohu, všechny jejich přípravy udělal bezvýznamné. Žádnou změnu totiž provést nedokázali, jejich činy vedly akorát ke zbytečnému násilí. Spousta revolucí končí neúspěšně, to však neznamená, že nemůže být ve filmu tematicky znázorněna. Proto čínská verze stále obsahuje témata revolty vůči společnosti, i když opět s upraveným vyobrazením.

Poslední podstatné téma vyjadřuje cestu za sebepoznáním, která souvisí s nalezením vlastní identity, což je kvůli Vypravěčově rozpolcené osobnosti velmi důležité. Skrze uvědomění kým vlastně je a co považuje v životě za důležité, může nalézt smysl proč dále žít. V obou verzích filmu se Vypravěči podařilo osvobodit od Tylera. V čínské verzi je vyléčen v psychiatrické léčebně. V americké verzi je schopen Tylerovu existenci zničit sám. To hraje klíčovou roli v rozvoji Vypravěče do budoucna. V původní verzi je neustále spoutaný svou pasivní povahou, která se projevuje neschopností nalézt ve svém životě něco smyslného, co by jej naplňovalo. Proto v jeho mysli manifestuje Tyler, který má nihilistický pohled na život. Díky Tylerovi však Vypravěč blíže poznal Marlu. To paradoxně vedlo k Vypravěčovu zavrnutí Tylerovy nihilistické filozofie a zároveň uvědomění si krásy života. Důvod proč jeho pokus o sebevraždu zabil Tylera, nebylo kvůli tomu, že by se přestal bát smrti. Ale kvůli tomu, že kdyby to neudělal, tak by Tyler nejspíše zabil Marlu, jenž pro něj znamená celý svět. To je implikováno ve finále filmu, když se Vypravěč zeptá Tylera, co tu Marla dělá. Dostane se mu odpovědi: „Tying up loose ends“. Interpretuji to tak, že Marla by kromě Vypravěče mohla být jediným člověkem, který dokáže Tylera spojit s Projektem Mayhem. Hypoteticky si dovoluji tvrdit, že kdyby Vypravěč Marlu nikdy nepotkal, pravděpodobně by měl stále pocit, že jeho život nemá význam nebo by podlehl Tylerově moci a jeho staré já by navždy zmizelo. Tím pádem by jeho pokus o sebevraždu nepřiměl Tylera zmizet, protože Vypravěč by smrtí neměl co ztratit. Ve filmu se však ze svých psychických problémů dokáže dostat díky vlastnímu nalezení smyslu života.

V čínské verzi však nic takového neproběhne. Vypravěč není nucen vzepřít se Tylerovi a není nucen zírat smrti do očí. Marla, která je smyslem jeho života a klíčem k jeho budoucnosti je s největší pravděpodobností nenávratně pryč. Nepovažují jejich budoucí vztah po propuštění z léčebny jako možný. V americké verzi vzal Vypravěč svůj život konečně pevně do rukou a vytvořil si, doufejme světlou budoucnost. V čínské verzi sice udělal svým udáním morální věc a zachoval se zodpovědně. Tímto ale tato změna osudu Tylera/Vypravěče podkopává konečné téma, které nabádá k sebepoznání a nalezení smyslu života skrze vlastní sílu vůle. Čínský konec nás však nutí podvolit se autoritám společnosti. Tím zabíjí naši individualitu a svazuje nás konvenčními řešeními problémů, které byly původním důvodem našeho odcizení od společnosti.

5. Závěr

Dva velmi rozdílné filmy s dvěma velmi rozdílnými přístupy čínského zasahování. Dozvěděli jsme se, které formální a tematické aspekty filmu byly ovlivněny a jakým způsobem. Na otázku *Jak se projevují formální a tematické čínské zásahy do původních amerických filmů?* nyní můžeme odpovědět.

Formální prostředky použité v přidáných scénách Iron Mana 3 se snaží nepřímou prozrazovat dodatečné informace o doktorovi Wu - ústřední postavě čínských scén. S ohledem k jeho profesi však může být vyobrazěn do jisté míry arogantně a nezodpovědně. To souvisí i s tematickými znaky filmu. I když Wu pracuje jako vážený doktor v realistickém prostředí, nezdá se, že by jeho postava reflektovala morální odpovědnost, kterou má vůči Tonyho životu. Navzdory tomu je však Wu prezentován jako neomylný hrdina, který nehledí na rizika a nemusí jim ani čelit. To jeho postavu činí poměrně nerealistickou, kdežto postava Tonyho Starka je v tomto filmu směřována spíše k realistickému, více lidskému hrdinovi.

Z tematického hlediska čínská verze Fight Clubu respektuje problematiku duševního zdraví a vliv společnosti na jeho negativitu. Také jsou zachovány scény, které reflektují téma revolty proti zkažené společnosti, avšak konečná pasáž, která tuto revoltu ukazuje nejvíce explicitně, v čínské verzi obsažena není. Největší změna se týká osudu hlavní postavy Vypravěče/Tylera. V čínském konci je bez žádného východiska poslán na několik let do psychiatrické léčebny. To podkopává původní téma filmu, ze kterého vyplývá důležitost nalezení smyslu života a mít vůli, abychom jej neztratili. Pro Vypravěče je smyslem života jeho láska k Marle, k tomuto uvědomění však musí projít složitou cestou za sebepoznáním a čelit jeho vlastním hrozivým skrytým touhám manifestovaných v podobě Tylera. Čínský konec nás však nutí podvolit se autoritám společnosti. Tím zabíjí naši individualitu a svazuje nás konvenčními řešeními problémů, které byly původním důvodem našeho odcizení od společnosti.

Doufám, že tato práce podala důkladný pohled, jak se mohou čínské zásahy do filmů projevovat a jak důležité je tyto rozdíly zkoumat. Krátce bych chtěl spekulovat o koprodukcích mezi Čínou a USA a následně čínským zásahům. Dle mého názoru by koprodukce měly směřovat k jedné definitivní verzi, která by reflektovala společné hodnoty obou zemí. Případy filmů jako Iron Man 3 však zapříčinily dvěma podstatně rozdílnými verzemi spíše fragmentaci diváků než jejich unifikaci. Když existují dvě rozdílné verze, je jistě obtížnější určit, která verze byla ta původně zamýšlená. Nejsem si jist, zda je původní vizi filmu vůbec možné určit. Diváci jsou tedy ponecháni různým provedením stejného filmu, což podporuje rozdílné, někdy přímo opačné interpretace. Pokud je film konfrontován čínskými zásahy, dané změny by alespoň dle mého názoru měly být zakomponovány organicky. Jinými slovy by neměly rozrušovat formální a tematický obsah filmu, ale působit jako změny, které byly už od počátku přirozenou součástí snímku. Pokud to není splněno, nastává pravděpodobně nepřijetí u publika.

Přijmout provedené zásahy může být ještě těžší, když jsou ovlivněny určitou ideologií, ať už se jedná o Čínu nebo jiný stát. Tvůrce může ve filmu vyjadřovat své osobní názory nebo přesvědčení určitých sociálních skupin, avšak měl by je prezentovat transparentně, aby je diváci byli schopni pochopit a utvořit si k nim svůj vlastní názor. Diváci jako já nechtějí být přesvědčováni, že určitý pohled na svět je ten správný, chtěl bych se rozhodnout sám na základě jeho pozitiv a negativ. To mi přijde, že čínské zásahy do filmů neumožňují. Čínské zásahy také mohly způsobovat určitou stagnaci kvality některých velkých mainstreamových filmů,

především od společnosti Marvel. Kvůli tomu, že se řídí určitými pravidly, se témata a celkové zpracování těchto filmů příliš neproměňuje. Film se dle mého názoru vždy vyvíjel a inovoval porušováním zavedených pravidel a konvencí. Pokud toto filmům není umožněno, tak se jejich kulturní a intelektuální význam může vytrácet.

Avšak zásahy do filmů nemusí být pouze negativní, někdy mohou pomoci nasměrovat film a jeho jednotlivé aspekty lepším směrem, který je divákům více atraktivní. Tyto rozhodnutí by však měly být provedeny před samotným vydáním filmu. Ten by měl existovat jako jedna definitivní verze nikým neměnná. S individuální verzí by také mohlo být snazší zkoumat tvůrčí proces, který k vydání této konkrétní verze vedl. Člověk se také musí zamyslet, jaké výhody Číně jejich zásahy přinášejí. Hypoteticky by měly být čínské zásahy provedeny v jejich prospěch. Jsou čínské verze filmů úspěšnější u mainstreamového publika a generují větší finanční výnosy? Nebo jsou čínské zásahy pouze prováděny za cílem propagandy? Pro zodpovězení bychom museli mít pojem o vnitřním fungování společností a jejich lidech, kteří tato rozhodnutí činí. Prozatím pouze víme, jak se projevují formální a tematické čínské zásahy do amerických filmů *Iron Man 3* (2013) a *Fight Club* (1999).

6. Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá proměnami hollywoodských filmů po jejich importu do Číny. To se vztahuje na filmy promítané v kinech i vydané s odstupem času na streamovací platformy. Řečenými snímky jsou Iron Man 3 (2013) a Fight Club, zveřejněný na platformě Tencent Video až roku 2022.

Hlavním jádrem práce je zjistit jak se čínské zásahy v řečené dvojici filmů projevují. Týká se to především změn tématických. To znamená, že hypoteticky výsledkem čínských zásahů byly změněny myšlenky, které film a jeho různé aspekty vyjadřují. Těmi aspekty jsou zejména činy a chování význačných postav ve filmovém ději. V případě Iron Mana 3 se navíc zaměřuji i na formální prvky jako například kamera, střih, prostor nebo herectví. Jelikož čínské zásahy se v tomto případě manifestovaly dotočením exkluzivních scén dostupných pouze čínským divákům.

V práci se mi podařilo identifikovat, které změny byly v obou filmech provedeny, ale především co tyto proměny znamenají nebo co mohou implikovat. Postava Tonyho Starka byla zobrazována spíše jako realistický hrdina, se kterým se můžeme ztotožnit, ale hlavní postava vystupující v čínských scénách - doktor Wu, působí poměrně strojeně a jeho civilní vzhled spíše maskuje jeho povahu neomylného, až idolického hrdiny. Změna osudu Tylera/Vypravěče ve Fight Clubu podkopává konečné téma, které nabádá k sebepoznání a skrze naši vlastní sílu a nebojácnost žít naplno nalezneme smysl života. Čínský konec nás však nutí podvolit se autoritám, čímž nás svazuje konvenčními řešeními problémů, které byly původním důvodem našeho odcizení od společnosti.

Tato práce měla posloužit jako ponor do problematiky čínských zásahů s cílem vysvětlit a demonstrovat, jaké následky mohou tyto změny mít na konečnou podobu filmu a jaké efekty to vyvolává u divácké recepce. Tím se zvyšuje povědomí o změnách ve filmech, což nás přirozeně motivuje k více kritickému čtení kinematografie a jednotlivých děl. Účelem práce bylo také poukázat na vzrůstající přítomnost čínského vlivu v hollywoodských filmech a různorodé praktiky, které jsou použity k dosažení čínské vize filmu.

Abstract

The bachelor's thesis deals with the transformations of Hollywood films after their import to China. This applies to films shown in cinemas and released over time on streaming platforms. The mentioned films are Iron Man 3 (2013) and Fight Club, published on the Tencent Video platform in 2022.

The core purpose of the work is to find out how the Chinese interventions manifest in the said films. This mainly deals with thematic changes. Hypothetically that means that as a result of Chinese interventions the message of the film was changed in its various aspects. Those aspects are mainly the actions and behavior of prominent characters in the film's plot. In the case of Iron Man 3, I also focus on formal elements such as the camera, editing, film space or acting. In this case Chinese interventions manifested themselves by filming an exclusive scene available only to Chinese viewers.

I managed to identify which changes were made in both films, but above all what these changes mean or what they can imply. The character of Tony Stark was depicted more as a realistic hero with whom we can identify, but the main character appearing in the Chinese scenes - Dr. Wu, feels rather contrived and his civilian appearance masks his nature of the infallible, even Idol's hero. The change of the fate of Tyler/Narrator in the Fight Club undermines the film's final theme that encourages self-knowledge through our own fearlessness and willpower which is the only way to live fully and find the meaning of life. However, the Chinese ending forces us to submit to authorities, binding us with conventional solutions to problems that were the original reason for our alienation from society.

This work was supposed to serve as a deep dive into the issue of Chinese interventions and clearly explain and demonstrate the consequences of these changes on the final form of the film and its effects on viewer's reception. This increases awareness of changes in films, which naturally motivates us to more critical thinking about cinematography as a whole and individual films. The goal was also to point out the increasing presence of Chinese influence in Hollywood's films and its various practices that are used to achieve the Chinese vision of the film.

7. Seznam použité literatury

- ³ KOKAS, Aynne. *Hollywood Made in China*. Online. University of California Press. 2017. ISBN: 978-0520294028. strana 2. [citováno 2024-06-25].
- ⁵ KOKAS, Aynne. *Hollywood Made in China*. Online. University of California Press. 2017. ISBN: 978-0520294028. strana 23. [citováno 2024-06-25].
- ⁸ KOKAS, Aynne. *Hollywood Made in China*. Online. University of California Press. 2017. ISBN: 978-0520294028. strana 23. [citováno 2024-06-25].
- ¹⁹ KOKAS, Aynne. *Hollywood Made in China*. Online. University of California Press. 2017. ISBN: 978-0520294028. strana 32. [citováno 2024-06-25].
- ²⁸ BORDWELL, David. *Umění filmu: Úvod do studia formy a stylu*. Akademie múzických umění v Praze. 2011. ISBN: 978-80-7331-217-6. Strana 168. [citováno 2024-06-14].
- ²⁹ BORDWELL, David. *Umění filmu: Úvod do studia formy a stylu*. Akademie múzických umění v Praze. 2011. ISBN: 978-80-7331-217-6. Strana 252. [citováno 2024-06-14].
- ³¹ BORDWELL, David. *Figures Traced in Light: On Cinematic Staging*. University of California Press. 2005. ISBN: 978-0-520-24197-8. Strana 39. [citováno 2024-06-14].
- ³³ WHITE, Mark D., IRWIN, William, RIEDER, Travis N. *Iron Man and Philosophy: Facing The Stark Reality*. John Wiley & Sons, Inc. 2010. ISBN: 978-0-470-48218-6. Strana 54. [citováno 2024-06-14].
- ³⁴ WHITE, Mark D., IRWIN, William, RIEDER, Travis N. *Iron Man and Philosophy: Facing The Stark Reality*. John Wiley & Sons, Inc. 2010. ISBN: 978-0-470-48218-6. Strana 55. [citováno 2024-06-14].
- ³⁵ WHITE, Mark D., IRWIN, William, RIEDER, Travis N. *Iron Man and Philosophy: Facing The Stark Reality*. John Wiley & Sons, Inc. 2010. ISBN: 978-0-470-48218-6. Strana 57. [citováno 2024-06-14].
- ³⁶ WHITE, Mark D., IRWIN, William, RIEDER, Travis N. *Iron Man and Philosophy: Facing The Stark Reality*. John Wiley & Sons, Inc. 2010. ISBN: 978-0-470-48218-6. Strana 39. [citováno 2024-06-14].
- ³⁷ WHITE, Mark D., IRWIN, William, RIEDER, Travis N. *Iron Man and Philosophy: Facing The Stark Reality*. John Wiley & Sons, Inc. 2010. ISBN: 978-0-470-48218-6. Strana 176. [citováno 2024-06-14].
- ⁴⁵ MITTEL, Jason. *Complex TV: The Poetics of Contemporary Television Storytelling*. New York University Press. 2015. ISBN: 978-0-8147-7135-8. Strana 118. [citováno 2024-06-14].

8. Seznam pramenů

¹ O'CONNOR, Sean., ARMSTRONG, Nicholas. *Directed by Hollywood, Edited by China: How China's Censorship and Influence Affect Films Worldwide*. Staff Research Report. U.S.–China Economic and Security Review Commission. 2015-10-28. strana 10. [citováno 2024-06-14].

² HUAXIA. *China Focus: China's box office hits 50-blń-yuan milestone, returns to pre-pandemic level*. Online. XihuaNet. 2023-11-13. Dostupné z: <https://english.news.cn/20231113/279563b9045e4fcd86e15412bd7611f5/c.html>. [citováno 2024-06-14].

⁴ SEATON, Will. *The tragic romance of China and Hollywood*. Online. The China Project. 2022-11-21. Dostupné z: <https://thechinaproject.com/2022/11/21/the-tragic-romance-of-china-and-hollywood/>. [citováno 2024-06-14].

⁶ SIYING, Bai. *Recent Developments in the Chinese Film Censorship System*. Research Report. Southern Illinois University Carbondale. 2013-05. strana 6. [citováno 2024-06-14].

⁷ FRATER, Patrick. *China Movie Industry Oversight Shifted to Communist Propaganda Department*. Online. Variety. 2018-03-20. Dostupné na: <https://variety.com/2018/film/asia/china-movie-regulation-communist-propaganda-department-1202732209/>. [citováno 2024-06-14].

⁹ FRITZ, Ben. HORN, John. *Reel China: Hollywood Tries to Stay on China's Good Side*. Online. Los Angeles Times. 2011-03-16. Dostupné na: <https://www.latimes.com/entertainment/la-et-china-red-dawn-20110316-story.html>. [citováno 2024-06-14].

¹⁰ ASHCRAFT, Brian. *Why Many in China Hate Iron Man 3's Chinese Version*. Online. 2013-05-02. Kotaku. Dostupné z: <https://kotaku.com/why-many-in-china-hate-iron-man-3s-chinese-version-486840429>. [citováno 2024-06-14].

¹¹ ASHCRAFT, Brian. *Why Many in China Hate Iron Man 3's Chinese Version*. Online. 2013-05-02. Kotaku. Dostupné z: <https://kotaku.com/why-many-in-china-hate-iron-man-3s-chinese-version-486840429>. [citováno 2024-06-14].

¹² *The rebels were sent to lunatic asylum: These films end differently in China*. Online. Euronews. 2022-09-20. Dostupné na: <https://www.euronews.com/culture/2022/08/25/the-rebels-were-sent-to-a-lunatic-asylum-these-films-end-differently-in-china>. [citováno 2024-06-14].

¹³ YE, Josh. *Tencent restores Fight Club ending after censorship backlash in China on social media*. Online. South China Morning Post. 2022-02-06. Dostupné z: <https://www.scmp.com/tech/tech-trends/article/3166014/tencent-restores-fight-club-ending-after-censorship-backlash-china>. [citováno 2024-06-14].

- ¹⁴ ARCHIMINOS. Online. Reddit. 2023-10-06. Dostupné na: https://www.reddit.com/r/marvelstudios/comments/170r0th/iron_man_3_chinese_edition/. [citováno 2024-06-14].
- ¹⁵ MELLAMOPENISFACE. Online. Reddit. 2014-12-31. Dostupné na: https://www.reddit.com/r/Harmontown/comments/2qw0t5/remember_when_dan_talked_about_iron_man_3_having/. [citováno 2024-06-14].
- ¹⁶ TSUI, Clarence. *Iron Man 3 China-Only Scenes Draw Mixed Response*. Online. The Hollywood Reporter. 2013-05-01. Dostupné z: <https://www.hollywoodreporter.com/news/general-news/iron-man-3-china-scenes-450184/>. [citováno 2024-06-14].
- ¹⁷ TSUI, Clarence. *Iron Man 3 Smashes China's Opening Day Box Office Record*. Online. The Hollywood Reporter. 2013-05-01. Dostupné na: <https://www.hollywoodreporter.com/news/general-news/iron-man-3-smashes-chinas-450413/>. [citováno 2024-06-14].
- ¹⁸ *Box Office Mojo*. Online. IMDbPro. <https://www.boxofficemojo.com/title/tt1300854/>. [citováno 2024-06-14].
- ²⁰ GUYEN, Christopher. *Iron Man 3: Theatrical Blu-ray Vs. Chinese Theatrical Version*. Online. Bootleg Comparisons. 2019-02-10. Dostupné na: <https://bootlegcomparisons.com/2019/02/10/iron-man-3-theatrical-blu-ray-vs-chinese-theatrical-version/>. [citováno 2024-06-14].
- ²¹ DANIEL, James. *Iron Man 3 execs changed film for Chinese audience by adding four minutes to the film with chinese actors*. Online. DailyMail. 2013-05-14. Dostupné na: <https://www.dailymail.co.uk/news/article-2324077/Iron-Man-3-execs-changed-film-Chinese-audience-adding-4-minutes-Chinese-actors.html>. [citováno 2024-06-25].
- ²² LAU, Joyce. *In China, Iron Maon's Muscle Is Fed by Inner Mongolian Milk*. Online. The New York Times. 2013-05-02. Dostupné na: <https://archive.nytimes.com/rendezvous.blogs.nytimes.com/2013/05/02/in-china-iron-mans-muscle-is-fed-by-inner-mongolian-milk/>. [citováno 2024-06-14].
- ²³ LAU, Joyce. *In China, Iron Maon's Muscle Is Fed by Inner Mongolian Milk*. Online. The New York Times. 2013-05-02. Dostupné na: <https://archive.nytimes.com/rendezvous.blogs.nytimes.com/2013/05/02/in-china-iron-mans-muscle-is-fed-by-inner-mongolian-milk/>. [citováno 2024-06-14].
- ²⁴ LAU, Joyce. *In China, Iron Maon's Muscle Is Fed by Inner Mongolian Milk*. Online. The New York Times. 2013-05-02. Dostupné na: <https://archive.nytimes.com/rendezvous.blogs.nytimes.com/2013/05/02/in-china-iron-mans-muscle-is-fed-by-inner-mongolian-milk/>. [citováno 2024-06-14].

- ²⁵ MELLAMOPENISFACE. Online. Reddit. 2014-12-31. Dostupné na: https://www.reddit.com/r/Harmontown/comments/2qw0t5/remember_when_dan_talked_about_iron_man_3_having/. [citováno 2024-06-14].
- ²⁶ 华人在好莱坞之王学圻《钢铁侠3》. Online. Bilibili. 2021-12-16. Dostupné na: <https://www.bilibili.com/video/BV1SQ4y1a7ei/>. [citováno 2024-06-14].
- ²⁷ *New Year's Eve Party Scene – Tony Stark Meets Yinsen – Iron Man 3 (2013) Movie CLIP HD*. Online. YouTube. 2017-12-31. Dostupné na: <https://www.youtube.com/watch?v=uVTBSZmoATOM&t=67s>. [citováno 2024-06-14].
- ³⁰ 【狂热电影】《钢铁侠3》王学圻、范冰冰片段（中字）. Online. Bilibili. 2020-04-10. Dostupné na: <https://www.bilibili.com/video/BV1ZA411t7m5/>. [citováno 2024-06-14].
- ³² GUYEN, Christopher. *Iron Man 3: Theatrical Blu-ray Vs. Chinese Theatrical Version*. Online. Bootleg Comparisons. 2019-02-10. Dostupné na: <https://bootlegcomparisons.com/2019/02/10/iron-man-3-theatrical-blu-ray-vs-chinese-theatrical-version/>. [citováno 2024-06-14].
- ³⁸ TSUI, Clarence. *Chinese Star Wang Xueqi Reveals Secrets of His Iron Man 3 Character*. Online. The Hollywood Reporter. 2013-04-06. Dostupné na: <https://www.hollywoodreporter.com/news/general-news/chinese-star-wang-xueqi-reveals-434287/>. [citováno 2024-06-14].
- ³⁹ WITANA, Phillipe. *Acting In China*. Online. LinkedIn. 2019-09-04. Dostupné na: <https://www.linkedin.com/pulse/acting-china-phillipe-witana>. [citováno 2024-06-14].
- ⁴⁰ WITANA, Phillipe. *Acting In China*. Online. LinkedIn. 2019-09-04. Dostupné na: <https://www.linkedin.com/pulse/acting-china-phillipe-witana>. [citováno 2024-06-14].
- ⁴¹ BERGESON, Samantha. *Fight Club Ending Recut in China as Streaming Site Changes Tyler's Fate, Police Win*. Online. IndieWire. 2022-01-25. Dostupné na: <https://www.indiewire.com/features/general/fight-club-ending-recut-china-1234693593/>. [citováno 2024-06-14].
- ⁴² BERGESON, Samantha. *Fight Club Ending Recut in China as Streaming Site Changes Tyler's Fate, Police Win*. Online. IndieWire. 2022-01-25. Dostupné na: <https://www.indiewire.com/features/general/fight-club-ending-recut-china-1234693593/>. [citováno 2024-06-14].
- ⁴³ BRZESKI, Patrick. *Original Fight Club Ending Restored in China After Censorship Backlash*. Online. The Hollywood Reporter. 2022-06-02. Dostupné na: <https://www.hollywoodreporter.com/movies/movie-news/fight-club-ending-restored-china-censorship-backlash-1235087894/>. [citováno 2024-06-14].
- ⁴⁴ BRZESKI, Patrick. *Fight Club Author Chuck Palahnik Says China's Censored Ending Is Actually Truer to His Vision*. Online. The Hollywood Reporter. 2022-01-26. Dostupné na: <https://www.hollywoodreporter.com/movies/movie-news/fight-club-author-chuck->

[palahniuk-says-chinas-censored-ending-is-actually-truer-to-his-vision-1235082239/](https://www.bilibili.com/video/BV1ZA411t7m5/).
[citováno 2024-06-14].

9. Seznam obrázků

Obr_titulky_1. Online. BiliBili. 2020-04-10. Dostupné na:
<https://www.bilibili.com/video/BV1ZA411t7m5/>. [citováno 2024-06-14].

Obr_titulky_2. Online. BiliBili. 2020-04-10. Dostupné na:
<https://www.bilibili.com/video/BV1ZA411t7m5/>. [citováno 2024-06-14].

Obr_večirek_1. Online. BiliBili. 2021-12-16. Dostupné na:
<https://www.bilibili.com/video/BV1SQ4y1a7ei/>. [citováno 2024-06-14].

Obr_večirek_2. Online. BiliBili. 2021-12-16. Dostupné na:
<https://www.bilibili.com/video/BV1SQ4y1a7ei/>. [citováno 2024-06-14].

Obr_večirek_3. Online. BiliBili. 2021-12-16. Dostupné na:
<https://www.bilibili.com/video/BV1SQ4y1a7ei/>. [citováno 2024-06-14].

Obr_večirek_4. Online. YouTube. 2017-12-31. Dostupné na:
<https://www.youtube.com/watch?v=uVTBSZmoATOM&t=67s>. [citováno 2024-06-14].

Obr_večirek_5. Online. BiliBili. 2021-12-16. Dostupné na:
<https://www.bilibili.com/video/BV1SQ4y1a7ei/>. [citováno 2024-06-14].

Obr_televizní_reportáž_1. Online. BiliBili. 2020-04-10. Dostupné na:
<https://www.bilibili.com/video/BV1ZA411t7m5/>. [citováno 2024-06-14].

Obr_televizní_reportáž_2. Online. BiliBili. 2020-04-10. Dostupné na:
<https://www.bilibili.com/video/BV1ZA411t7m5/>. [citováno 2024-06-14].

Obr_operace_1. Online. BiliBili. 2020-04-10. Dostupné na:
<https://www.bilibili.com/video/BV1ZA411t7m5/>. [citováno 2024-06-14].

Obr_operace_2. Online. BiliBili. 2020-04-10. Dostupné na:
<https://www.bilibili.com/video/BV1ZA411t7m5/>. [citováno 2024-06-14].

Obr_operace_3. Online. BiliBili. 2020-04-10. Dostupné na:
<https://www.bilibili.com/video/BV1ZA411t7m5/>. [citováno 2024-06-14].

Obr_operace_4. Online. BiliBili. 2020-04-10. Dostupné na:
<https://www.bilibili.com/video/BV1ZA411t7m5/>. [citováno 2024-06-14].

Obr_operace_5. Online. BiliBili. 2020-04-10. Dostupné na:
<https://www.bilibili.com/video/BV1ZA411t7m5/>. [citováno 2024-06-14].

Obr_operace_6. Online. YouTube. 2019-04-11. Dostupné na:
<https://www.youtube.com/watch?v=6ITZ5LsRZZU>. [citováno 2024-06-14].

Obr_operace_7. Online. Bilibili. 2020-04-10. Dostupné na:
<https://www.bilibili.com/video/BV1ZA411t7m5/>. [citováno 2024-06-14].

HOWARD, Courtney. *Obr_Fight_Club_1*. Online. Twitter. 2022-01-24. Dostupné na:
https://twitter.com/Lulamaybelle/status/1485736256684257281?ref_src=twsrc%5Etfw%7Ctwcamp%5Etweetembed%7Ctwterm%5E1485736256684257281%7Ctwgr%5E0a81dd24b6b549a209712bc55da2c09647f5b533%7Ctwcon%5Es1&ref_url=https%3A%2F%2Fwww.indiewire.com%2Ffeatures%2Fgeneral%2Ffight-club-ending-recut-china-1234693593%2F. [citováno 2024-06-14].

HOWARD, Courtney. *Obr_Fight_Club_2*. Online. Twitter. 2022-01-24. Dostupné na:
https://twitter.com/Lulamaybelle/status/1485736256684257281?ref_src=twsrc%5Etfw%7Ctwcamp%5Etweetembed%7Ctwterm%5E1485736256684257281%7Ctwgr%5E0a81dd24b6b549a209712bc55da2c09647f5b533%7Ctwcon%5Es1&ref_url=https%3A%2F%2Fwww.indiewire.com%2Ffeatures%2Fgeneral%2Ffight-club-ending-recut-china-1234693593%2F. [citováno 2024-06-14].